

EØS truer norsk SUVERENITET

EU bruker EØS-avtalen for å utfordre norsk forvaltning i **Svalbardsonen**. Er snøkrabbe EUs egentlige motiv? Side 4–5

VERVEKAMPANJE:

Slik kan du gjøre en verveinnsats s. 16

EU 60 ÅR:

Alle veier fører til Brussel for EU-ledelsen s. 8

LO-KONGRESSEN:

Gir LO fellingsløyve på EØS? s. 10

EØS ødelegger norsk arbeidsliv

25. mars var det seksti år siden Romtraktaten ble underskrevet. Seksti år etter ser vi et EU som sliter. De sliter med retningen videre, der Junckers hvitebok angir fem ulike retninger. De vet ennå ikke hva som skjer når Storbritannia får gjennomført sin løsrivelse. De har store problemer med migrasjonskrisen. De har svak økonomiske vekst og så videre.

I Norge er et stort flertall fornøyd med å stå utenfor EU, og stadig flere flagger sin EU-motstand. I et valgår toner Arbeiderpartiet i sitt partiprogram ned sin EU-entusiasme, mens Frp ser ut til å vedta nei til EU-medlemskap.

Nei til EU vil selvsagt ikke feire noen sekstiårsdag, men vi merker oss at det også er 25 år siden EØS-avtalen ble underskrevet. Motstanden var sterk for EØS-avtalen ble underskrevet og steg superraskt, men ikke raskt nok til å stoppe avtalen. Løftene var mange, velferd og arbeidsliv skulle ikke inngå. Nei og nei, den som sa noe annet var en løgner. I dag kan vi nesten spørre hvilke områder EØS-avtalen ikke berører.

Selv ikke de mest ihuga forkjemperne for EØS-avtalen trodde den skulle bli 25 år. Den skulle være en overgangsavtale til EU-medlemskap. Men det norske folket sa nei til EU i 1994 med sjørråderett, demokrati og solidaritet som argument. Når enkelte hevder at vi stadig tilpasser oss et EU vi har sagt nei til to ganger, handler det om EØS-avtalen.

LO-kongressen nærmer seg, og det er naturlig å skrive om EØS og arbeidsliv. Da EØS-avtalen ble inngått i 1992 og trådte i kraft fra 1994, skulle ikke avtalen gripe inn i det nasjonale arbeidslivet. Det holdt ikke lenge. Sysselsettingsloven ble endret allerede ved innføringen av EØS i 1994. I 2000 ble bemanningsbransjen sluppet fri. I 2013 ble vikarbyrådirektivet innført, og bemanningsbransjen fikk alle rettigheter til store protester fra en samlet fagbevegelse.

LO-vedtaket fra forrige kongress i 2013 sier ILO-konvensjoner, norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EU-regler. Hva har skjedd? Rett før jul kom Holship-dommen, der Høyesterett viser at EUs regelverk trumfer norske

tariffavtaler og ILO-konvensjoner.

Eftas overvåkningsorgan, ESA, har innledet sak mot Norge for brudd på EØS-avtalens regler for utstasjonerte arbeidstakere. ESA mener de norske kravene om at arbeiderne får dekket reise, kost og losji er uforenlig med EØS-avtalens bestemmelser om fri flyt av tjenester og med utstasjoneringsdirektivet. ESA vil overprøve Høyesterett og dermed presse gjennom EØS-reglene i norsk rett og arbeidsliv. Om dette går gjennom, må da LO se at vedtaket fra 2013 stadig overkjøres?

Seks ulike LO-forbund har vedtak om oppsigelse eller reforhandling av EØS-avtalen. Jernbaneforbundet, Norsk Transportarbeiderforbund, Fellesorganisasjonen, El og IT, og Norsk Lokomotivmannsforbund (NLF) har krevd oppsigelse av EØS-avtalen. Handel og Kontor krever reforhandling av EØS-avtalen. Flere begrunner sin EØS-motstand med kritikk av konkurranseutsetting og sosial dumping. Dette skaper press mot LO-kongressen.

Det er godt dokumentert at EØS-avtalen og høy arbeidsinnvandring

AV KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU

kathrine.kleveland@neitileu.no

fra EU-land har gitt en kraftig økning i problemene med sosial dumping i norsk arbeidsliv. Underbetalt arbeidskraft og lave standarder gir urimelige konkurransevilkår for seriøse firma. Sektorer som transport, renhold og bygg og anlegg er særlig hardt rammet.

Regjeringens nye EU- og EØS-minister Frank Bakke-Jensen sier det har vært for lite debatt om EØS-avtalen. Det har han helt rett i. Derfor forventer jeg en real EØS-debatt på LO-kongressen. Jeg forventer også at EØS blir tema på møter som fylkes- og lokallagene våre arrangerer i forkant av valget. Derfor var EØS og arbeidsliv, og EØS og Grunnloven blant temaene på vår landskonferansen NEI2017 i mars. Derfor lager vi EØS-melding og rapporter. Og derfor har jeg bedt om et møte med EU -og EØS-ministeren for å snakke om veien videre – uten EØS.

EØS uthuler det demokratiet vi er glade i. Vi kan ikke fortsette å se på dette. Vi forventer at LO ser hva som skjer med norsk arbeidsliv og skjerper sin EØS-motstand på vårens LO-kongress!

Solidaritet forbudt!

Holship-dommen viser at EØS gjør Norge til et mer usolidarisk samfunn både innad og utad.

Med Holship-dommen har Høyesterett fastslått at havnearbeidere bryter EUs konkurranseregler når de bruker boikott for å få inngått en tariffavtale – og at en tariffavtale som gir havnearbeidere fortrinnsrett til lossing og lasting er i strid med etableringsretten i EØS-avtalen.

Dommerne i Høyesterett la juss til grunn for dommen sin. Det er jobben deres. De skulle ikke vurdere de sosiale og de samfunnsmessige konsekvensene av dommen. De er det opp til oss andre å vurdere og til å reagere på politisk.

Hva er så konsekvensene?

I norske havner er en av konsekvensene at det heretter blir konkurranse om lossing og lasting uten det sikkerhetsnett som en felles tariffavtale ville ha vært. Da er det for eksempel ingen ting som kan hindre at rederier velger å overlate lossing og lasting til mannskapet på skipet – uansett hva slags lønn og arbeidsvilkår de har.

Hvis skip kan lastes og losses av skipets eget mannskap, vil det åpne for en lønnsdumping uten nedre grense. På skip med bekvemmelighetsflagg er lønningene ofte en brøkdel av havnetariffen.

Dette er bakgrunnen for at havnearbeideres fortrinnsrett ble sikra så tidlig som i 1973 med ILO-konvensjon nr. 137. I artikkel 3.2 står det: «Registrerte havnearbeidere skal ha fortrinnsrett ved tildeling av havnearbeid.»

På de sju hav finnes det ingen effektiv internasjonal regulering av lønns- og arbeidsvilkår. Få steder er det vanskeligere å starte fagforening enn på skip under bekvemmelighetsflagg med stadig utskifting av mannskap som er villig til å jobbe for lav nok lønn til at de får jobb ombord. Samtidig er kampen om fraktene så hard at det frister redere å flytte skip dit hvor regelverket er svakest.

Sjøfolk organiseres i samme internasjonale forbund som havnearbeiderne, i Den internasjonale transportarbeiderføderasjonen (ITF). ITF har rundt 100 inspektører, fem av dem i norske havner. De har til oppgave å varsle hvis et skip bryter de minstestandardene for lønns- og arbeidsvilkår som ITF har satt opp. Et slikt skip blir boikotta i alle havner der havnearbeiderne er godt nok organisert. Last blir ikke lossa

Solidaritet. Deltakerne i 1. maitoget i Oslo i 2014 markerte støtte til havnearbeiderne.

FOTO: OSOLONATT

Dommen i Høyesterett rammer solidariteten mellom sjøfolk og havnearbeidere.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 2-2017

og ny last blir ikke brakt ombord før det blir orden på lønns- og arbeidsvilkåra.

Dommen i Høyesterett rammer denne solidariteten mellom sjøfolk og havnearbeidere. Hvis det var norske lover som hadde slike konsekvenser, ville det raskt bli fremma krav om at lovene måtte endres. Men i Holship-saka viser Høyesterett bare til EØS-regler. Høyesterett mener at konkurransereglene i EØS-avtalen forbyr havnearbeidere å boikotte Holship for å få inngått en tariffavtale med selskapet. Og det er EØS-regler om fri etableringsrett som nekter havnearbeidere fortrinnsrett til lossing og lasting.

Høyesterett var riktignok i tvil om EØS-reglene må forstås slik. Sju av sytten dommere mente at havnearbeiderne ikke har opptrådt i strid med EØS-reglene.

Men dom er falt, og det finnes ingen ankeinstans over Høyesterett. De rettsreglene som Høyesterett viste til, går det ikke an å reservere seg mot fra norsk side. Både konkurransereglene

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

og reglene om fri etableringsrett hører til den innerste kjernen av EUs regler for hvordan konkurransen og den frie flyten på EUs indre marked skal foregå.

Disse EU-reglene er traktatfesta. Dermed kan de bare endres ved å endre EU-traktaten. Det krever at alle EU-regjeringene må være enige om endringene. Til nå har ikke en eneste regjering noen gang foreslått å endre regler som er så grunnleggende for hele EU-konstruksjonen.

Hva står igjen av utveier?

Hvis vi ikke vil bøye oss for dommen, er utmelding av EØS eneste utvei. Da kan havnearbeiderne gjøre jobbene sine uten å risikere konkurranse om å losse og laste billig nok til sikre seg arbeidsoppdrag. Og de kan fortsatt stå parat til å boikotte skip med lønns- og arbeidsforhold under minstestandardene til ITF.

På kort sikt kan vi markere vår protest mot Holship-dommen ved å slutte opp om den innsamlingsaksjonen som Norsk Havnearbeiderforening har tatt initiativet til.

Bakgrunnen er at 28 havnearbeidere verken har arbeid eller inntekt etter at de i tre år har vært i sympatistreik i to havner i Nord-Norge. De 28 har ikke krav på dagpenger fra NAV fordi de har vært arbeidsløse for lenge.

Det ville være flott om de av oss som har trygge inntekter, sendte tusenlapper i stedet for femtilapper. Det er ingen fare om innsamlingen skulle gå med overskudd. Et eventuelt overskudd er i trygge hender i Transportarbeiderforbundet til bruk i neste solidaritetsaksjon.

Støtt havnearbeiderne

■ Slutt opp om innsamlingsaksjonen som Norsk Havnearbeiderforening har tatt initiativet til.

■ Kontonummeret er 3060.33.16947

EU UTFORDRAR NORSK SUVERENITET:

– EU må trekke til seg klørne frå norsk sokkel!

– Nei til EU ser med stor uro på at EU fører ein stadig meir **offensiv politikk i nordområda**, seier Kathrine Kleveland. EU brukar EØS-avtalen som brekkstang for å tukle med det norske forvaltingsregimet.

EU bryt med den norske suverene retten til å forvalte fangst av snøkrabbe i Svalbardsona og på norsk sokkel. Bakom trugar råderetten over andre ressursar som ligg under havbotnen.

– Den ulovlige snøkrabbefangsten som EU har sanksjonert gjennom egne fangstlisensar til mellom anna litauiske og latviske fartøy, er uttrykk for den same forakta for suvereniteten til dei arktiske kyststatane over sin eigen sokkel, seier Kleveland.

ESA og EU blandar seg

Ifølgje havretten har Noreg einerett på å forvalte denne ressursen, også der norsk sokkel strekkjer seg utover den økonomiske sona. EØS-avtalen skal ikkje omfatte fiskeriforvaltning. Den norske forvaltinga av snøkrabbe har likevel vorte klagt inn for ESA på grunn av påstått diskriminering og brot på EØS-reglene om fri etablering og fri rørsle av tenester.

– EU utfordrar dessutan Noreg sin rett til å forvalte ressursar på sokkelen i vernesona rundt Svalbard og har mel-

Kathrine Kleveland

lom anna hevda at Svalbardtraktaten er «gammaldags».

– Dette er ikkje anna enn ein provokasjon. Sjølv om fiskeriministeren tydeleg har gjeve uttrykk for at regjeringa vil forsvare norsk suverenitet, har vi ved fleire andre høve erfart at norske styresmakter har enda opp med å avgi suverenitet til EU, seier Kleveland.

– Nei til EU krev at fiskeriministeren hevdar suvereniteten på norsk sokkel.

Snøkrabbe og EØS

Harald Sakarias Hansen forskar på internasjonale fiskeri ved Fridtjof Nansens Institutt og har spesialisert seg på snøkrabbe i Barentshavet. I mars var han invitert til eit rådsmøte i Nei til EU, der han innleidde om konflikta med EU om snøkrabben.

– Noreg har ein avtale med Russland om at den som eig sokkelen også eig

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

ressursane der, sjølv om havet over er internasjonal sone. Dette er nok ei rett tolking av havretten. Noreg og Russland er samde om dette, og EU er også samd i prinsippet, fortalde han.

– Dette er komplisert juss. Den nordaust-atlantiske fiskerikommisjonen regulerer fiske i havområdet, men sokkelen er anten norsk eller russisk.

EU ikkje part i Svalbardtraktaten

EU har heller ikkje rett til å gripe inn mot norsk forvaltning i Svalbardsona.

– Svalbardtraktaten slår heilt klart fast at det er norsk suverenitet som gjeld i Svalbardsona. Men norske styresmakter må likebehandle alle land som har signert avtalen. Traktaten gjeld fastlandet og territorialfarvatnet. Men då traktaten vart underskriven eksisterte ikkje konseptet økonomisk sone.

På syttitalet oppretta Noreg ei 200 mils fiskevernsone rundt Svalbard, tilsvarende norsk økonomisk sone rundt vårt eige territorialfarvatn. Norske styresmakter meiner Svalbardtraktaten ikkje gjeld utanfor 12 milssona rundt Svalbard.

– EU er blant dei som er usamde med den norske tolkinga.

– EU er ikkje part i Svalbardtraktaten, så dei grip inn på vegne av sine medlemsland. Men dei har egne meiningar. EU meiner at så lenge No-

reg ikkje følgjer opp sine plikter med å forvalte havområdet, ved å dele ut lisensar, så må EU kunne gje tilgang til båtar frå sine medlemsland.

Hansen stiller spørsmål ved om konflikta har vorte meir alvorleg enn naudsynt, og om det har gått prestisje i saka.

– Spørsmålet er om dette er eit planlagt åtak på den norske tolkinga av Svalbardtraktaten. EU kravde tilgang og kan ikkje gå tilbake på det. Noreg kunne nok ha funne ein måte å gje EU-land ei kvote på.

– Det oppsiktsvekkjande her er det at EU deler ut lisensar til krabbefangst.

Olje og gass

I verste fall kan konflikta få store økonomiske konsekvensar for Noreg.

– Dersom denne konflikta endar opp i ein internasjonal domstol, til dømes i Haag, kan Noreg risikere å tape. Dersom Noreg taper, vil farvatnet framleis vere norsk, men alle land som har skrive under traktaten får lik rett til å utnytte ressursane i Svalbardsona.

– Dersom Noreg skulle opne for oljeutvinning i Svalbardsona, vil alle partane kunne delta i utvinninga. Vi vil heller ikkje kunne skattlegge oljeutvinninga slik vi gjer på norsk sokkel, seier han.

Det er den høge skattlegginga av oljeutvinninga som gjev den norske

1. Kystvaktfartøyet KV Svalbard inspisierer fiskerifartøy ved Svalbard i 2014. FOTO: FORSVARET TORBJØRN KJOSVOLD

2. – Snøkrabba smakar veldig godt, men den tåler ikkje temperaturar over fire grader, så difor kjem den neppe til å kome til norskekysten, seier Harald Sakarias Hansen. FOTO: SINDRE HUMBESSET

3. Snøkrabbe. Bestanden aukar raskt og krabba spreier seg over heile Barentshavet.

Peter Ørebech

staten det aller meste av oljeinntektene frå norsk sokkel.

– Denne saka kan altså få store konsekvensar. Men alle partar er i utgangspunktet samde om at det er Noreg som skal forvalte og styre Svalbardsona.

Harald Sakarias Hansen meiner EU si historie med fiskeriforvaltning er dårleg.

– Sjå berre på EU si framferd på fiskeri globalt. Dei har ei historie med overfiske i eigne farvatn, der det knapt er noko fisk att. Samstundes driv dei reint tjuvfiske i tredjeland og inngår avtalar med tredjeland som er reine overgrep. EU sin fiskeripolitikk fører folk ut i piratverksemd.

EU-blunder

Peter Ørebech er professor ved Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø. Han sit også i rådet i Nei til EU og er heilt samd med Hansen.

– Om ein ser dette systemet frå norsk side, så er det Noreg som gjev lisensar for fiske i norsk farvatn. Den største blunderen er at EU startar med å gje ut lisensar. Det skulle teke seg ut dersom Noreg starta med å gje lisensar til fiske i EU-farvatn.

– Det er ingen tvil om at det berre er Noreg som har rett til å dele ut lisensar, ikkje EU.

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Årbok: Betydningen av brexit – 225 kr (medlemspris)

Hva betyr det for norsk EU/EØS-debatt når Storbritannia melder seg ut av EU? Intervjuer med blant andre Jonas Gahr Støre, Siv Jensen, Trygve Slagsvold Vedum, Knut Arild Hareide, Audun Lysbakken og Trine Skei Grande. Årbok

2017 undersøker også hvorfor det ble brexit, og hva slags avtale Storbritannia vil forhandle fram med EU. Redaktør: Morten Harper. 176 sider.

Kampen om kraften – 60 kr

EU's energiunion og hva den betyr for Norge. Energi er blitt et av EU's viktigste områder for integrasjon. Middelet er sentralisering av beslutningene, med myndighet samlet hos energibyrået ACER. For Norge skal overvåkingsorganet ESA ha en tilsvarende rolle i EØS. Noen mener Norge og vannkraften kan være et grønt batteri for EU, men eksportkablene truer industrien og grønn omstilling. Redaktør for Nei til EU's skriftserie VETT nr. 2 2017 er Morten Harper. 48 sider i farger.

Lærdommens pris – 60 kr

Samtidig som partene i utdannings-Norge ønsker å legge et bredt kunnskapssyn til grunn når skolen skal utvikles for framtida, representerer handels- og investeringsavtalen TiSA en ensidig markedsretting. Redaktør for Nei til EU's skriftserie VETT nr. 1 2017 er Agneta Amundsson. 48 sider i farger.

Folkestyre eller fjernstyre? – 60 kr

Folket vedtar Norges lover gjennom Stortinget, men gjennom EØS-avtalen vedtas mange lover med påholden penn fra EU. Tema for VETT nr. 1 2016 er EØS-avtalens betydning for demokrati og selvstyre. Av Morten Harper. 48 s.

Fersk fakta og analyse

- Mars: Energibyrået ACER
- Mars: Hvitboken om EUs framtid
- Mars: Sosial dumping på ferjene
- Februar: Innskuddsgarantirektivet
- Februar: EU-forslag om minstelønn
- Feb.: EU vil ha friere flyt av tjenester
- Januar: Holship-dommen og allmenngjøring

Les på nett: www.neitileu.no

TISA på ti minutter

Hendig og kortfattet hefte om virkninger for helse og omsorg.

Fakta og diskusjon om migrasjon

Folder og nettside: www.neitileu.no/spesial/migrasjon/migrasjonskart

Last ned fra Nei til EUs nettsider:

www.neitileu.no/kunnskapsbank

KRISER KAN FØRE TIL EU-KOLLAPS:

Truande framtid for EU

– I skrivande stund er ikkje EU i stand til å bli samde om at himmelen er blå, sa **Asle Toje** på årskonferansen til Nei til EU.

Konferansen *Nei2017* 3. og 4. mars tok opp framtida for EU etter brexit. Panelet bestod av Michael Gold, frå Green Leaves i Storbritannia, journalist og forfattar Ingeborg Eliassen og samfunnsvitar og debattant Asle Toje.

EU-kommisjonens president Jean-Claude Juncker har lagt fram ei såkalla kvitebok om framtida til Europas. Der teiknar han opp fem ulike scenario for korleis EU kan utvikle seg fram mot 2025. Panelet fekk spørsmål om kva for eit scenario som er mest realistisk.

Ingeborg Eliassen framheva at brexit var eit stort sjokk for EU-leiinga i Brussel.

– Dei som ville ha Europas foreinte statar trur ikkje lenger det er mogleg. Å halde fram som før er neppe mogleg heller. Eg vil tippe at vi vil få eit EU i ulike hastigheiter, sa ho.

– Vi har jo allereie eit skilje mellom dei medlemslanda som er i euroen og resten av medlemslanda. EU i ulike hastigheiter vil tvinge seg fram, og dette er mykje diskutert i Tyskland. Men tanken om at Tyskland skulle melde seg ut av EU er vanskeleg å tenkje seg. EU er Tyskland på mange måtar.

Asle Toje er samd med Eliassen om dette:

– Juncker koketterer når han skisserer disse alternativa, fordi EU ikkje er beslutningsdyktige på nokon måte. Dei har store kriser under oppsegling, og den praktiske realiteten er eit EU i ulike hastigheiter.

EU kan bryte saman

Britiske Michael Gold trur ikkje EU kjem til å overleve krisa.

– Når kjem EU til å bryte saman? Vonleg snart, og det kjem sikkert til å

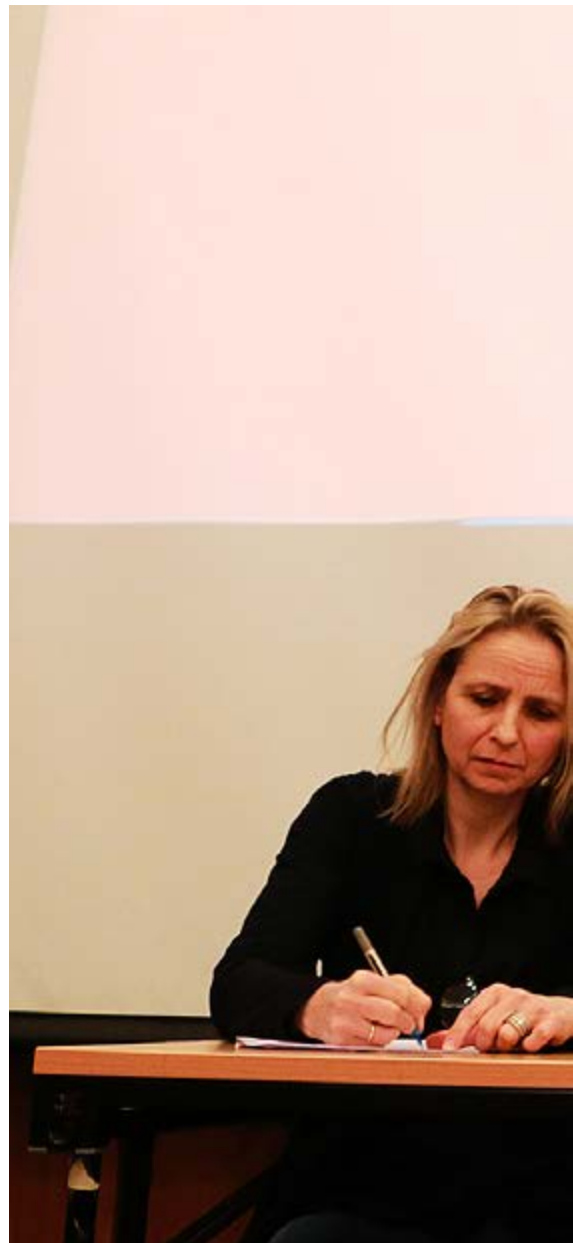
Nei til EUs årskonferanse

Nei til EUs årskonferanse *Nei2017* vart halden på Håndverkeren konferansesenter i Oslo 3. og 4. mars. Konferansen var fullteikna med over 120 deltakarar.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

skje av ein grunn vi ikkje kan tenkje oss i dag.

– Det er ein ting som kan redde EU, og det er å bli kvitt euroen. Tollunionar har vi lang historie med, men felles valuta er langt vanskelegare å få til å fungere.

– Krisa i Storbritannia er eit resultat av innsparringspolitikken. Vi redda bankane, men folk betalar rekninga for det. Eit spørsmål i brexit-debatten var om bankane kom til å forlate London om Storbritannia går ut av EU. Etter mi meining må bankane berre stikke så snart som råd. Paris og Frankfurt må berre få overta dei.

Å skape EU-borgarar

Asle Toje peikte på motsetnadene mellom eit EU av nasjonalstatar og det føderalistiske prosjektet om EU som superstat.

– Korleis skal EU få europearane til å bli EU-borgarar og oppfatte seg slik? For det første har EU vorte kledd opp i fleire av nasjonalstaten sine kjenne-teikn, som eige flagg, pengeeining og nasjonalsang, sa Toje.

– Den andre måten er at EU vil vere

– Dei som ville ha Europas foreinte statar trur ikkje lenger det er mogleg. Å halde fram som før er neppe mogleg heller. Eg vil tippe at vi vil få eit EU i ulike hastigheiter.

JOURNALIST INGEBORG ELIASSEN

Nei til EUs årskonferanse Nei 2017 3. og 4. mars 2017.

garantist for innbyggjarane sine menneskerettar. Men dette er jo rettår som nasjonalstatane allereie har innført for innbyggjarane.

– Vidare prøver EU å gjere ting enklare for innbyggjarane, til dømes gjennom å sette tak på prisen for mobilbruk i andre EU-land. Den fjerde vegen er gjennom akademía. EU betalar for ein stor del av EU-forskinga, og forskarane har vorte dei fremste talspersonane for EU-prosjektet. Det er uheldig at EU-forskarane endar opp som heilagjeng for EU, sa Toje.

– Om ein berre las EU-forskinga, så ville ein aldri ha oppdaga at EU var i ferd med å frontkollidere med folke-meininga i medlemslanda.

– Ein femte måte EU forsøker å skape EU-borgarar er gjennom medavgjersle i dei europeiske vala til EU-parlamentet. Resultata av denne strategien har late vente på seg. Det er veldig få som identifiserer seg som europearar.

Svært usikker framtid for EU

– Trass i manglande folkeleg oppslutning har EU berre pløgd på med meir

Ingen EU-opti-

misme: Panelet med Ingeborg Eliassen, Michael Gold og Asle Toje under konferansen Nei2017. FOTO: EIVIND FORMOE

integrasjon, mellom anna gjennom rettslegsgjering av politikken, sa Toje.

– Vi ser tendensen til eit hardare ordskifte om EU. EU går ei svært usikker framtid i møte. Dei har vorte det store hatobjektet for ei stor og veksende gruppe parti.

– EU har tvinga fram ein føderasjon utan å ha fått veljarane si godkjenning til det, og dei har gjeve viktige postar til ideologiske føderalistar. EU har vore treige med å innsjå at euroen skapte eurokrisa. Dei har også lagt til rette for masseigrasjon til område som er i økonomisk krise. Det er klart at det skaper konflikt, sa Toje.

Vil ha EØS-utgreiing

Asle Toje meiner Storbritannia si avgjerd om å gå ut av EU gjer det naudsynt å sjå på EØS-avtalen.

– Noreg bør greie ut korleis brexit påverkar EØS-avtalen. Så langt er det ikkje semje på Stortinget om å gjere noko med det, sa han.

– Eg ønskjer ikkje nødvendigvis å erstatte EØS med noko anna, men eg vil ha fakta på bordet, og det har vi ikkje no.

EU-forskar-opprop

Også EU-forskarane er urolege for utviklinga i EU. 300 forskarar og intellektuelle har skrivne under eit opprop for å gjere unionen meir overnasjonal, i høve EUs sekstiårsjubileum. Dei vil jamvel ha ei eiga EU-regjering. Mellom dei som har skrivne under, er norske John Erik Fossum frå Arena Senter for europaforskning ved Universitetet i Oslo.

– Oppropet jeg har underskrevet, er slett ikke et forsvar for status quo. Jeg har aldri lagt skjul på at jeg er føderalist. Men spørsmålet er hva man legger i føderalisme, seier Fossum til ABC Nyheter 11. mars.

Heller ikkje føderalisten Fossum meiner det einsidige presset i retning av stadig tettare union er berekraftig.

– Mitt syn er at EU-systemet må reformeres og demokratiseres. Noe må tilbakeføres til statene. Det må settes en grense for integrasjonen og de fire friheter kan ikke være absolutte. Ikke alt kan være åpent. Fri flyt av kapital kan også være problematisk, slår professor Fossum fast.

FORTSETTE SOM FØR ELLER MER FØDERASJON:

Junckers fem veier fra Rom

EU-kommisjonen har i ei hvitbok skissert opp **fem mulige utviklingsveier** for de gjenværende 27 EU-medlemmene når Storbritannia takker for seg. Noen av veiene har rasteplass og krabbefelt, men alle leder til samme sted.

Behovet er stort for å presentere en plausibel plan for unionens framtid når statslederne samles i Roma for å markere seksti år med Det europeiske økonomiske fellesskap. EU forstår at selvskryt ikke overbeviser når alle kan se at konstruksjonen knaker i sine sammenføyninger. Hvitboka retter blikket framover med disse mulige scenarioene:

- Et EU som fortsetter som nå, der unionsprosessen skjer skritt for skritt, ofte i motbakke.
- Fokus snus tilbake mot et best mulig fungerende indre marked, mens andre saker settes på vent.
- De «villige» får lov av resten til å gå foran i sitt eget tempo, for deretter å trekke med seg «etterløperne».
- Et mer effektivt EU som viser handlekraft på et begrensa antall områder, og som beskjeftiger seg mindre på andre områder.
- Et EU som går i takt og bestemmer seg for å «gjøre mye mer» på unionsnivå på alle områder.

Hvitboka er grunnlag for en generaldebatt om unionens framtidsutsikter i EUs organer så vel som i de nasjonale parlamentene. Jean-Claude Juncker, EU-kommisjonens president, lover å ta med seg innspillene før han legger fram sin personlige mening i sin State of the Union-tale i september. Eventuelle konklusjoner når det gjelder veivalgene kommer tidligst på møtet i Det europeiske råd i desember 2017.

Å samle et sprikende prosjekt

Målsettinga er at de 27 skal gå videre som en samlet union. Men hvordan få det til, og hvor langt kan man drive integrasjonsprosessen uten å få en kraftig rekyl?

Kommisjonen må medgi at den folkelige oppslutningen om EU er sterkt nedadgående. Bare en tredjedel av innbyggerne har i dag tillit til EU, mot halvparten for ti år siden.

Nei til EU Fakta og Analyse

■ På Nei til EUs nettsider publiserer vi jevnlig nye tekster om aktuelle saker. Nei til EUs Fakta-serie gir kortfattede innføringer i en rekke temaer, og Nei til EUs Analyse-serie er tilsvarende analyse-tekster. Denne teksten er basert på en Fakta-tekst.

■ Hold deg oppdatert på neitileu.no

AV JAN R. STEINHOLT

Politisk rådgiver i Nei til EU

Men å gjøre diskusjonen om Europas framtid til et valg mellom «mer eller mindre Europa» (les: EU), er en villedende forenkling, mener Kommisjonen. Ifølge Juncker er det rom for en rekke posisjoner mellom status quo og store kollektive sprang framover. At det er det siste som er ønskelig, levnes det likevel liten tvil om.

Scenario 1: Mer av det samme

Et EU som fortsetter som nå vil måtte oppgradere og iverksette reformene som allerede er vedtatt. Man ser for seg et Europa som gradvis blir mer samkjørt, men spørsmålet om hvor raskt unionen er i stand til å fatte bindende beslutninger, blir hengende i lufta.

2: Tilbake til start

Det europeiske økonomiske fellesskap (EØF eller EEC) er Romatraktatens avkom og hjertebarn. Kommisjonen advarer likevel mot følgene av å vende tilbake til et ensidig fokus på det indre markedet. Felleseuropeiske regler vil

kunne bli avskaffet og nye satt på vent.

Velger man denne veien, tror Kommisjonen at det vil øke kløften mellom forventninger til unionen og EUs evne til å levere.

3: En koalisjon av villige

Det tredje alternativet er en «koalisjon av villige» som kan gå videre med integrasjonen på områder som forsvar, indre sikkerhet, finanspolitikk, skattlegging og velferdspolitikk.

I den grad det er mulig å tolke signalene fra Kommisjonen, kan det se ut til at den favoriserer denne modellen som den mest realistiske.

4: Mindre, men mer effektivt

Et fjerde scenario er at EU ikke skal bry seg med så mange saksfelt som i dag, men til gjengjeld være mer effektiv og besluttsom på utvalgte områder som forskning, forsvarspolitikk, sikkerhetspolitikk, grensekontroll og handel. En felles EU-hær og en europeisk grensevakt for hele unionen blir nevnt som

a til Brussel

utvalgte områder.

På andre felt vil man gå motsatt vei. Det åpnes for såkalt økt fleksibilitet ved at nye standarder for forbrukervern og HMS-krav ikke lenger skal harmoniseres på detaljnivå, men bare være minstekrav.

Men medlemslandene vil ha store vansker med å finne ut av hvilke områder som underlegges EU-styring.

5: Tettest mulig union

Sist, men neppe minst, ser Kommisjonen for seg en tettest mulig union på alle områder. Det vil si raskere beslutninger på unionsnivå, styrking av fellesvalutaen og fullbyrdelse av den økonomiske og monetære union, et Europa der sikkerhetspolitisk og militært samarbeid er rutine. I eurosone vil det bli koordinering av skattepolitikk, budsjettpolitikk og sosiale ytelser. Alt dette vil gi en mer effektiv union styrt av EU-lovgivning ovenfra. Hva som er realistisk, er en annen sak. Haken ved disse raske beslutningspro-

Prøver å finne utveier for EU:

EU's kommisjonspresident Jean-Claude Juncker lanserte i mars fem ulike scenarier for EU's utvikling. Her fra et møte i den konservative partigruppen i EU-parlamentet. FOTO: EUROPEAN UNION 2017 – EUROPEAN PARLIAMENT

sessene er at befolkningen kan føle seg enda mer fremmedgjort.

EU-parlamentet går lengre

For flertallet i EU-parlamentet er det ingen tvil om kursen videre. Parlamentet motsetter seg at de nasjonale parlamentene skal gjenvinne innflytelse. Lisboatraktatens potensiale må utnyttes gjennom å ta i bruk kvalifisert flertall på en rekke områder som i dag krever enstemmighet. Parlamentet vil ikke bare styrke sin egen makt, men også Kommisjonen.

Iveren er også stor for en felles utenriksminister og et felles militært forsvar. Parlamentarikerne mener dessuten at det må bli mye enklere å revidere Unionstraktaten. Det skal kunne skje ved et flertall på fire av fem medlemsstater og ved at EU-parlamentet gir sin tilslutning.

EU-parlamentet sier direkte det som Kommisjonen nøyer seg med å antyde: Alle veier fører fortsatt fra Rom til Brussel.

Aktivisten

Standpunkt vil bli bedre kjent med aktivistar og tillitsvalde.

Namn?

■ Olav Flaate.

Bustad?

■ Sørreisa i Troms.

Alder?

■ 71+ blir 72

Verv i Nei til EU?

■ Fylkesleiar i Troms Nei til EU.

Yrke?

■ Ein som trivst med å stå opp til ein ny dag kvar dag og har som motto: Det er viktig å stimulere både «toppen og kroppen».

Når og kvifor melde du deg inn?

■ 1990 – Ville ha sjølvråderett for Noreg. ERT: The European Round Table of Industrialists hadde eit fokus: å skape ein stor marknad, med potensiale for god profitt for store selskap, der velferd og ordna løns- og arbeidsvilkår for folk flest var av mindre tyding.

Kva er den største utfordringa for Nei til EU no?

■ Å få budskapet om korleis EØS grip inn og dikterer korleis mykje av norsk samfunnsstruktur og arbeidsliv skal vera. Det er framleis så mange i dette landet som ikkje veit kva EØS-avtalen er. Vi må peika på alternativet.

Korleis kan Nei til EU nå breiare ut i ditt fylke/di kommune?

■ Alle Nei til EU-folk MÅ vera stolte av medlemskapen sin og det standpunktet dei har tatt. Difor er det viktig å ha godt synlege Nei til EU-symbol på seg – på hua, jakke, refleksvest, ryggsekk (det kan vera ein invitasjon til samtale). Arrangere opne møte med sentrale føredragshaldarar og aktuelt tema. Skrive lesarinnlegg i lokal- og regionavisene. Og sjølvsaft få ut ting på sosiale media. Me må nytte alle dei kanalane me kan for å nå ulike målgrupper.

Har du eksempel på vellukka Nei til EU-arbeid?

■ Folkemøte i Sørreisa føre røystinga i 1994. Eitt med Tove Strand med rundt 150 framsmøtte! Troms Nei til EU hadde eit godt arrangement om EØS 29. oktober 2016 i Tromsø.

Kva type aktivitet likar du sjølv best?

■ Skrive lesarinnlegg og stå på stand og snakke med folk.

FAGLIG DEBATT PÅ NEI2017:

EØS-avtalen skaper frustrasjon i fagbevegelsen

Det er ulvetider i norsk arbeidsliv. Storeulv heter EØS. Så gjenstår det å se om **LO-kongressen** tør å gi fellingstillatelse.

Fagbevegelsen innenfor transport, næringsmiddelindustri og offshore får ofte EØS-avtalen i fleisen når de kjemper for sikkerhet, arbeidsplasser, etablerte rettigheter og likebehandling. Tiltaksvalgte fra alle disse bransjene ga tilhørerne mye å tenke på da konferansen Nei2017 diskuterte EØS-avtalen og dens virkninger for norsk arbeidsliv.

Tvil og bekymring i NNN

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) har landsmøtevedtak på at forbundet er imot EU, men for EØS-avtalen. Forbundet frykter for hva som kan skje med fiskeeksporten til EU, som i dag står for 67 prosent av den samla eksporten, dersom tilgangen til det indre markedet skulle forsvinne, forklarer forbundssekretær Ann-Solveig Sørensen, uten å gå inn på at denne prosentandelen vil synke betraktelig når Storbritannia går ut av EU.

– Men vi er bekymra for utviklinga i EU med nulltimerskontrakter og bemanningsselskaper. Det er ei utvikling vi også ser i Norge. Vi kan dokumentere kyniske arbeidsgivere som utnytter utenlandsk arbeidskraft, sier hun.

Flere avdelinger har foran landsmøtet i april levert inn forslag om at også NNN må kreve norsk utmelding av EØS. Forbundsstyret innstiller imidlertid på at avtalen må forsvares.

Verftssaken blir avgjørende

Sørensen er imidlertid helt tydelig på at verftssaken blir en viktig prøvestein. Dersom det viser seg at EU-regler overprøver norsk høyesterett når det gjelder allmenngjøring av tariffavtaler,

vil NNN ta nye grep.

– Skjer det, vil vi kreve at EØS-avtalen må reforhandles for å sikre nasjonal kontroll og arbeidsfolks rettigheter, sier hun.

Verftssaken handler om at utstasjonerte arbeidere skal ha rett til reise, kost og losji på linje med norske arbeidere som følge av allmenngjøring.

Sikkerhet offshore

Mohammad Afzal fra Fellesforbundet beskriver hvordan en ny forordning fra EU (Helicopter Offshore Operations eller HOFO) vil sette press på norske myndigheter for å åpne opp for alle som vil tilby tjenester på norsk sokkel.

Enten føres forskriften inn i norsk regelverk, eller den kan avvises på grunnlag av at norsk kontinentalsokkel ikke er omfattet av EØS-avtalen. I 2013 ble et HMS-offshoredirektiv avvist med den begrunnelsen, men EU er ikke enig.

Det nye regelverket skal gjelde for hele Europa.

– Det kan være bra for land som har et lite utvikla regelverk, sier Afzal.

– Men ikke for et land som Norge med meget god statistikk for sikkerhet ved helikopteroperasjoner.

Afzal forteller at Fellesforbundet jobber iherdig for å unngå implementering av denne forordninga, fordi norske myndigheter vil miste all kontroll over helikopterselskaper som har driftstillatelse.

Turøy-ulykken i april 2016 gir saken en ekstra dyser og aktuell dimensjon. 13 mennesker omkom da rotoren på et Puma-helikopter løsnet. Helikoptre med girkasser av samme type som det

EØS rammer arbeidslivet.

Tre av deltakerne i panelet som diskuterte arbeidsliv og EØS. Fra venstre: Vegard Holm (NTF), Finn Arnesen, Line Steinseth (NLF) og møteleder Åsa Moen. FOTO: EIVIND FORMOE

AV JAN R. STEINHOLT

Politisk rådgiver i Nei til EU

som styrtet ble straks satt på bakken. Men i høst fikk produsenten Airbus EU til å oppheve flyforbudet, mens forbudet er opprettholdt i Norge. Nå forlanger ESA at også det norske forbudet oppheves.

Jernbaneansatte og sikkerhet

Sikkerhetsfokus og kamp for trygge arbeidsforhold går igjen i mange sektorer. Det er blant grunnene til at de jernbaneansatte vil trekke i motsatt retning av jernbanereformen.

– Vi vil ha fokus på samfunnsoppgaver og ikke profitstyring gjennom tvungen konkurranse, sier Line Steinseth. Hun er leder av Lokomotivpersonaleets Forening Oslo.

Med den fjerde jernbanepakka som nå kan bli påtvunget Norge, stilles det ingen krav til beskyttelse av jernbanearbeidere. Hensikten er å fjerne alle hindringer for full liberalisering.

EØS-avtalen rammer jernbaneansatte direkte, blant annet ved at det ikke er mulig å kreve pensjon, Norge gis ikke rett til å innføre egne krav til kompetanse, og gjennom at bemanningsselskaper undergraver faste

TRUER NORSK MODELL:

Holship- dommen ryster fagbevegelsen

Dommen i Holship-saken har rystet fagbevegelsen, og setter kravet om oppsigelse av EØS-avtalen på spissen.

En ny operatør i Drammen havn, Holship, ønsket å si opp havnearbeidernes rammeavtale og derved deres fortrinnsrett til losse- og lastearbeid i havnene. For å beholde avtalen satte Transportarbeiderforbundet i verk streik, og etter hvert boikott. Streik er et lovlig virkemiddel hvis det er konflikt ved inngåelse av tariffavtaler. Striden står om boikotten var lovlig.

Holship-saken handler om arbeidskonfliktene som har toppet seg i fem norske havner, om ILO-konvensjon 137 om fortrinnsrett til havnearbeid, ILO-konvensjon 152 om yrkesmessig sikkerhet og helse i havnearbeid, og rammeavtalen til havnearbeiderne.

Det har vært bred enighet om at ILO-konvensjonene gir tariffavtalene og rammeavtalen fortrinnsrett. Sola-dommen, en høyesterettsdom fra 1997, ga Transportarbeiderforbundet fullt medhold i at både fortrinnsrettsbestemmelsen og bruk av boikott var fullt lovlig. Etter Holship-dommen er dette endret.

Konkurranseregulerende avtaler er forbudt i EU-retten. Unntaket er avtaler inngått ved kollektive forhandlinger mellom arbeidsgivere og arbeidstakere som har som formål å forbedre arbeids- og ansettelsesvilkår. EFTA-domstolen hevder at «Rammeavtalen har også et forretningsmessig mål for en av partene, og dekkes derfor ikke av unntaket».

Flertallet mener at boikotten av Holship var ulovlig, og at EØS-avtalen har forrang foran ILO-konvensjonen og tariffavtalen. Norsk implementering av ILO-konvensjonene er underkjent.

Kommer tariffunntaket fra det EØS-rettslige forbudet mot konkurranseregulerende avtaler til anvendelse? Mindretallet legger avgjørende vekt på at EFTA-domstolen etter deres mening har misforstått. De mener rammeavtalens eneste formål er å sikre arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår, så rammeavtalen må være omfattet av tariffunntaket.

AV LILL FANNY SÆTHER

Politisk rådgiver i Nei til EU

stillinger.

Lokomotivførerdirektivet ble tatt inn i norsk lov i 2009. Førerforskriften baserer seg på minimumskrav som står i sterk kontrast til det norske opplæringssystemet for lokførere. Lokførerdirektivet ligger nå til revidering i EU. Norsk Lokomotivmannsforbund (NLF) har foreslått at det blant annet må tas inn spesifikke krav til førerbevis.

- Men om det nytter å få til noen endringer, er tvilsomt, sier Steinseth.
- EU kjører sitt eget løp. Da er alternativet for oss å få kravene inn i alle tariffavtalene.

– Lov gir bedre vern

Professor i europarett, Finn Arnesen, advarer på sin side om at tariffavtaler kan være en usikker vei å gå, med henvisning til den ferske Holship-dommen før jul. Høyesterett erklærte (med et flertall av 10 dommere mot et mindretall på 7) at havnearbeidernes boikottaksjon for å oppnå tariffavtale var ulovlig og likeledes at den avtalefesta fortrinnsretten som implementerer en ILO-konvensjon, måtte vike etter EØS-retten.

Mohammad Afzal
(Fellesforbundet)

Flertallet bygget på EFTA-domstolens «råd». Arnesen mener at EFTA-domstolen har misforstått enkelte fakta i saken.

EFTA-domstolens utlegning av EØS-retten er, ifølge Arnesen, neppe til hinder for fortrinnsrett for registrerte havnearbeiderne.

- Hadde fortrinnsretten vært lovbestemt, ville Høyesterett aldri ha godtatt dette, tror han.

- Det er derfor et problem når fortrinnsrett sikres gjennom tariffavtale. Gjennomføring i lov og forskrift er mer robust.

– En politisk dom

En av de mest markante frontfigurene under den lange konflikten i fem forskjellige havner, har vært Vegard Holm. Han er også tidligere redaktør i fagbladet til Norsk Transportarbeiderforbund (NTF).

- Høyesterettsdommen og EØS har fratatt havnearbeiderne den kollektive kampretten, slår han fast.

- Hvis LO forsvarer EØS også på kongressen i mai, da stikker de hue i sanda.

Støtt havnearbeiderne

■ Standpunkt viderebringer oppfordringa om å vippse noen kroner i solidaritet med havnearbeiderne til 97102260.

TILSLUTNING TIL EUS ENERGIBYRÅ ACER:

ACER undergraver Grunnloven

EUs **energibyrå ACER** griper inn i nasjonal kontroll med energisektoren. Regjeringen vil at dette også skal gjelde Norge gjennom EØS-avtalen.

EU-forordning om opprettelsen av energiregulatorbyrået ACER er del av EUs tredje energimarkedspakke. Etter at denne energipakken har ligget i EØS-systemet i flere år, på grunn av utfordringene med en tilknytning til ACER, ble det i mars 2017 gjort kjent at EFTA-landene og EU hadde kommet fram til enighet. Det er ventet at regjeringen nå vil legge saken fram for behandling i Stortinget.

Kan overstyre norske NVE

Modellen for norsk tilslutning i EØS følger samme system som den mye kritiserte finansstilsynsaken fra i fjor. NVE får delta i arbeidet i ACER, men uten stemmerett. Overvåkingsorganet ESA har den formelle myndigheten overfor EFTA-landene Norge, Island og Liechtenstein, men skal gjøre kopivedtak etter forslag fra EU-byrået.

Det er likevel én forskjell fra saken om finansstilsyn. Alle vedtak fattet av ESA skal kun være rettet mot statlige myndigheter. ESA kan altså overstyre NVE, men ikke treffe vedtak med direkte virkning for personer og selskaper i Norge.

Grunnlovens grenser

Justisdepartementets lovavdeling mener denne ordningen ikke medfører myndighetsoverføring som krever vedtak etter Grunnlovens § 115. Ettersom ESAs vedtak skal være rettet mot nasjonale myndigheter, og ikke private, har vedtakene ikke en direkte internrettslig virkning i Norge. Derfor kan tilknytningen behandles av Stortinget etter Grunnlovens § 26 og vedtas med alminnelig flertall.

Det opplagte motivet for å ønske å bruke § 26.2 som hjemmel, er å unngå kravet om tre fjerdedels flertall i § 115. Både i saken om finansstilsynet og nå på

Vil vi gi EU kontroll over norsk energisektor? Fossheimfoss kraftverk.

FOTO: PELTONMAN

energiområdet ser vi en modell basert på kopivedtak i ESA, som betyr at også Norge reelt sett vil være underlagt EUs finansstilsyn og ACER.

Regjeringen må utvise stor forsiktighet i saker om tilknytning til EUs overnasjonale byråer, også når myndigheten formelt er lagt til overvåkingsorganet ESA. Både av hensyn til Grunnlovens prinsipper og respekt for folkemeningen i en situasjon der 70 prosent sier nei til norsk EU-medlemskap. Et minstekrav er at denne typen vedtak må følge reglene i Grunnlovens paragraf 115, som forutsetter tre fjerdedels flertall. Bruken av den prosedyren med alminnelig flertall i paragraf 26.2 er juridisk tvilsom og politisk uholdbar.

Norge fikk ikke gjennomslag

I en innspillrunde til EUs energiunion argumenterte regjeringen på Norges vegne mot at ACER skulle få utvidet myndighet. Forslagene i EU-kommisjonens vinterpakke viser at dette fikk regjeringen ikke gjennomslag for.

Da Stortinget i fjor behandlet regjeringens energimelding Kraft til endring, kom flere partier med en meget kritisk merknad til EUs energiunion og konsekvensene av å skulle knytte Norge til energibyrået ACER. Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og MDG understreker at «EUs planlagte energiunion utvilsomt vil kunne stille

Abonner på Vett

- Denne artikkelen er basert på en tekst fra Vett 2-2017.
- Medlemmer av Nei til EU kan gratis abonnere på Vett.
- For å få Vett vedlagt Standpunkt, send en melding til medlem@neitileu.no eller ring 22 17 90 20

AV MORTEN HARPER

morten.harper@neitileu.no

norske energiinteresser overfor nye utfordringer, både politisk, juridisk og økonomisk». De «viser til at en energiunion vil innebære overføring av makt og myndighet fra nasjonale organer».

Partiene er kritiske til en tilsvarende modell som Norges tilknytning til de overnasjonale finansstilsynene i EU. De «konstaterer at dette i så fall vil innebære en omfattende maktoverføring til EFTAs overvåkingsorgan ESA i Brussel» og «vil advare mot en slik løsning, siden den for eksempel kan åpne for at norske interesser blir svekket dersom det skulle oppstå tvist knyttet til infrastrukturen på norsk sokkel eller overføringskabler til utlandet».

Endrer styrkeforholdet

EU arbeider nå med å samordne seg for å opptre felles mot norsk sokkel på gassleveranser. Slik endrer de styrkeforholdet i norsk disfavør.

ACER må sees som et skritt for å skaffe EU kontrollen over infrastrukturen, ikke ved å eie, men gjennom å kontrollere bruk. EUs energiunion innføres skritt for skritt. Om hvert skritt kan virke lite inngripende, så må energinasjonen Norge se at de samlet berører vitale nasjonale interesser.

Det er nærliggende å sammenligne det med å skulle kjøpe «katta i sekken». Kan det være i norsk interesse å oppsøke usikkerhet på et så sentralt område?

EU-DEBATT I DEN FRANSKE PRESIDENTVALGKAMPEN :

Fransk EU-strid

Fortsatt EU-medlemskap blir et tema i det **franske presidentvalget**.

Noen Nei til EU-medlemmer husker kanskje Pierre Lévy som var gjest på landsmøtet i 2005. Lévy er redaktør for den franske avisen *Ruptures* som hver måned tilbyr sine 10 000 abonnenter i Frankrike radikale analyser av nyhetsbildet i EU. Lévy svarer på spørsmål om den politiske og sosiale situasjonen i Frankrike i forkant av de kommende valgene, presidentvalget (23. april og 7. mai) og parlamentsvalget i juni.

Vendepunkt i 2005

– Pierre Lévy, du var gjest på Nei til EUs landsmøte, bare noen måneder etter at folkeavstemningene i Frankrike og Nederland hadde forkastet EU-grunnlovstraktaten. Var 2005 et vendepunkt for EU motstanden i selve EU?

– Ja, resultatet av folkeavstemningene i 2005 var et viktig vendepunkt. Men allerede i 2004, det året EU-grunnlovstraktaten ble undertegnet av regjeringssjefene, kom det et sterkt signal om mistillit: I EU-parlamentsvalget i 2004 var det under 50 prosent av de stemmeberettigede som brukte stemmeretten sin. I 2008 kom eurokrisen og EUs populariteten i opinionen sank enda mer.

EU overskygget i presidentvalget

– Nå til det kommende presidentvalget. Hvor sentralt står Frankrikes tilknytning til EU i valgkampen?

– Egentlig står ikke Frankrikes forhold til EU veldig sentralt. Dessverre er den politiske debatten overskygget av skandaler som rammer sentrale politiske aktører.

– Allikevel finnes det en tydelig redsel for Nasjonal Front. Det mangler ikke på advarsler både fra politikere og fra mediene mot Nasjonal Front.

– Hvordan kan en klassifisere kandidatene ut fra det de mener om Frankrikes tilknytning til EU?

– I grove trekk kan en dele kandidatene i fire grupper: de som ønsker mer integrasjon, de som ønsker å reformere EU, de som vurderer en frexit (fransk EU-utmelding), og de som vil ut av EU.

– I den første gruppen står François Fillon (*Les Républicains*) og Emmanuel Macron (*En marche*). Fillon stemte mot Maastricht-traktaten, men for EU-grunnloven. Han ønsker at EU skal

Pierre Lévy:

Redaktøren for den franske avisen *Ruptures* analyserer EU-standpunktene til de franske presidentkandidatene.

Ruptures på nett

■ 8. mars utvidet Ruptures med en nyhetskanal på internett.

■ Et besøk er gratis, også for Nei til EU-medlemmer! <https://ruptures-presse.fr/>

AV DANIEL DUCROCO

Bergen Nei til EU

konsentrere seg dypere i enkelte områder og samtidig overlate de vesentligste politiske sakene til nasjonalt nivå i medlemslandene. Han later som om at han vil gi det nasjonale forrang.

– Macron har en mer tveetydig tilnærming. Han er sterk i troen på EU og appellerer spesielt til de urbane, øvre middelklassene.

– I den andre gruppen finner en Jean-Luc Mélenchon (*La France insoumise*) som vil «enten reformere EU eller melde Frankrike ut», og Benoît Hamon (*Parti Socialiste*) som argumenterer på en lignende, men mer forsiktig måte.

– I den tredje gruppen står Marine Le Pen (*Front National*). Partiet ønsker et «europaisk prosjekt som respekterer Frankrikes uavhengighet og suverenitet». For å få det til, vil Nasjonal Front starte forhandlinger med EU. Resultatet av disse forhandlingene vil bli lagt fram for en folkeavstemning. Har Nasjonal Front valgt denne strategien fordi de egentlig ikke ønsker en frexit? Det kan jeg ikke svare på.

– I den fjerde gruppen er François Asselineau (*Union Populaire Républicaine*) som vil ut av EU. Ved forrige presidentvalg i 2012, hadde ikke Asselineau klart å samle nok underskrifter for å være kandidat. Det er derfor uvisst hvor stor oppslutning han kommer til å få i det kommende valget. Men den blir med all sannsynlighet marginal.

Nei-historie på Statsarkivet i Kristiansand

■ Statsarkivet i Kristiansand hadde i februar ei fin utstilling av den handskrivne veggavisa Vannposten fra Kristiansands Mekaniske Verksted. I 1972 tok Vannposten eit klart nei-standpunkt. Vi har fått bilete frå utstillinga frå Anne Mette Seines, tidlegare nestleiar i Vest-Agder Nei til EU.

Kathrine Kleve-land, leiar i Nei til EU, er glad for at Statsarkivet i Kristiansand har laga ei slik unik utstilling.

– Det er viktig at denne delen av nær historie ikkje vert gløymt. Engasjementet for sjølrådrett, solidaritet og demokrati er ein del av historia som vi er stolte over, og som vert vist fram på ein flott måte her, seier Kleve-land.

Nicola Sturgeon droppar krav om å bli i EU

■ Den skotske førsteminsteren Nicola Sturgeon gjev opp det skotske nasjonalistpartiet (SNP) sin politikk om å forlate Storbritannia for så å gå inn i EU, etter at meningsmålingar viser at EU-motstanden blant skottane når rekordhøgder.

No meiner ho i staden at det er meir realistisk med ein Efta-medlemskap og ein EØS-liknande avtale med EU. Sturgeon fryktar at Skottland i EU vil vere uakseptabelt for dei 400 000 veljarane som støtta eit sjølvstendig Skottland i 2014, og som røysta Leave i 2016. Ei ny meningsmåling viser at 25 prosent støttar EU-utmelding og 42 prosent vil at makta til EU skal reduserast.

1. mai 2017

Nei til EUs 1. mai-frokost i Trondheim

Kl. 09.30–11.30 i Sommerveita 4-6, fjerde etasje. Ligger mellom Torvet og Stiftsgårdsparken. Hjemmelaget frokost, appeller og litt kultur.

1. mai-demonstrasjon

Kl. 13.00 fra Katedralskolen. Møt opp **12.40**. Vi håper dere vil delta i Nei til EUs seksjon. Hovedparoler: «Nei til TISA og TTIP», «Ut av EØS – nei til sosial dumping».

17. mai 2017

Wergelands venner i folketorget

Møt opp utenfor Kunstforeningen kl. **12.45**. Folketorget går kl. **13.00**. La Wergelands Venner synes i toget!

Fanen har mottoet: «Forsvar Grunnloven». Tre bannere: «Grunnlovens § 1: Kongeriket Norge er et fritt, selvstendig, udelelig og uavhengelig rike», «§ 49: Folket utøver den lovgivende makt ved Stortinget» og «Wergeland: Den hedeste Flamme i Nordmandens indre er Had mod Tyranner, de store og mindre».

Nei til EU i Sør-Trøndelag

Har mange i ryggen. Ola Hedstein frå Norsk Landbrukssamvirke viser oversikt over medlemsorganisasjonane sine.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

LANDBRUK OG HANDEL PÅ KONFERANSEN NEI2017:

Utnyttar fordelar for berekraftig produksjon

Konferansen Nei2017 peikte ut vegen framover i kampen mot handelsavtalane TTIP og TISA og eit **norsk landbruk** som utnyttar fordelane vi har for ein berekraftig matproduksjon for framtida.

Tyske Reinhild Benning, frå organisasjonen Germanwatch, innleia om TTIP og TiSAs innverknad på mat og miljø. Ola Hedstein, administrerande direktør i Norsk landbrukssamvirke, snakka om korleis vi kan påverke framtidas handelsavtalar i berekraftig retning.

– Vi krev stopp i forhandlingane om TTIP og TISA. Vi seier nei til CETA, sa Benning.

– Vi vil ha meir stat og mindre marknad. Statar og samfunn må kunne

Reinhild Benning

AV SINDRE HUMBERSET

sindre@neitileu.no

verne seg mot dumping og urettvise avtalar. Internasjonale avtalar om biodiversitet og helse må stå over handelsavtalar.

Norsk landbruk vil gå føre

Ola Hedstein frå Norsk landbrukssamvirke tok bodskapet frå Benning eit stykke vidare og drog opp korleis norsk landbruk skal vere ein del av løysinga for eit berekraftig samfunn.

– Kva slags handelsavtalar er det vi treng framover? Og korleis skal vi påverke framtidas handelsavtalar slik at dei går i berekraftig retning, spurte Hedstein.

– Svaret er ganske enkelt. Vara sin sanne verdi må kome til uttrykk i avtalen. Rett prising er produksjonskostnad, pluss kostnader for helse, miljø og klima, og arbeidsrettar.

– Kvifor er vi så opptekne av berekraft? Fordi vi skal auke matproduksjonen med 14 prosent per tiår framover. Men vi skal gjere det på ein måte som

er berekraftig.

– Vi har gjort mykje rett i norsk landbruk. Det er liten bruk av medisin i norsk, og skandinavisk, matproduksjon og liten bruk av plantevernmidlar. Vi har friske planter og dyr og ei opa verdikjede. Norsk landbruk har eit forholdsvis lite klimaavtrykk.

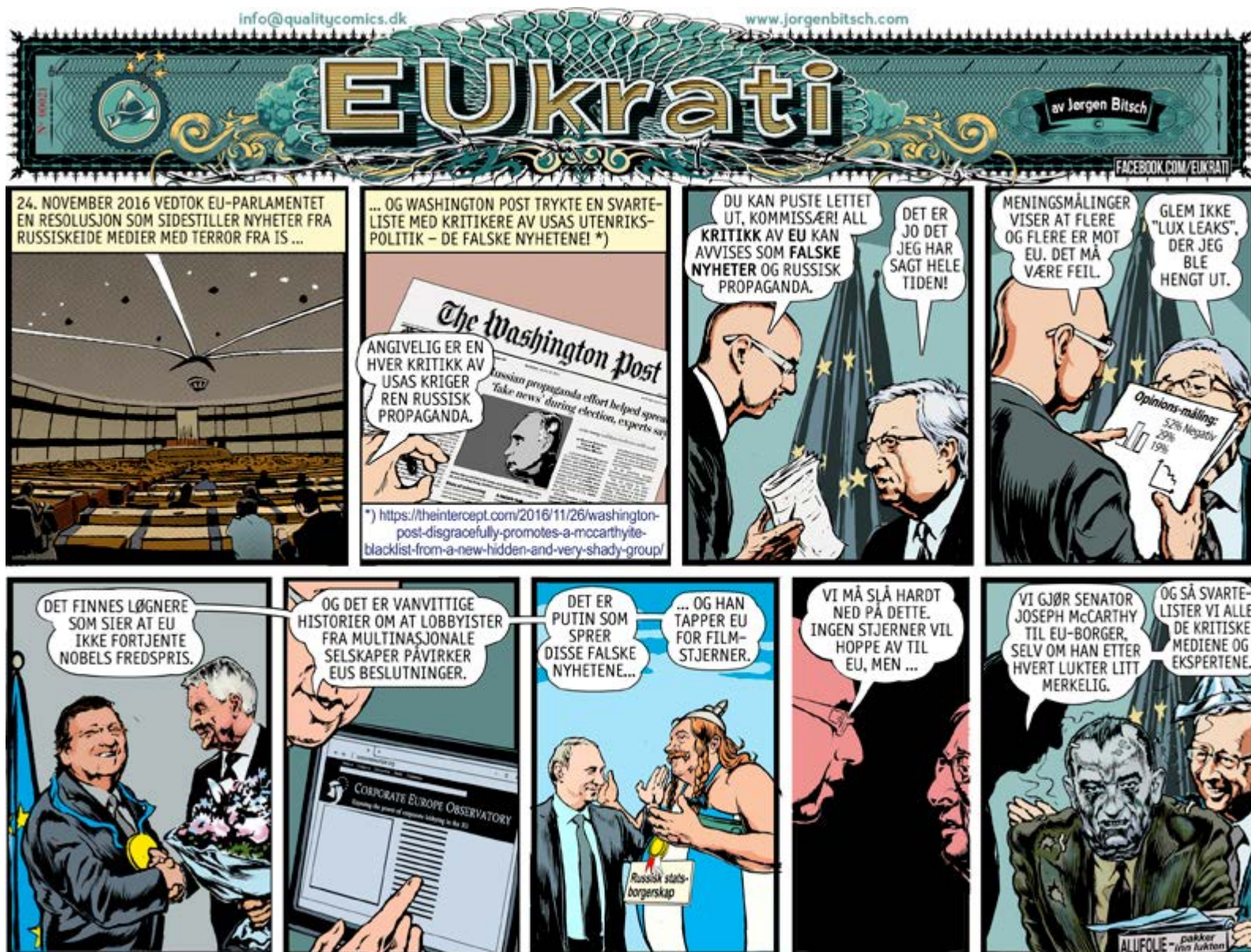
– Dette burde vere ein konkurransefordel, men det er ikkje lønsomt slik marknaden er organisert. Vi skal til dømes prøve å konkurrere på ribbe mot konkurrentar som har brukt femti gangar så mykje antibiotika.

Sauebeite verre enn oljeboring?

Hedstein er oppgitt over delar av den norske debatten.

– Årsaka til klimaproblemet er fossile ressursar i form av olje, kol og gass. Det er difor eit paradoks at det er meir stovereint å gå inn for prøveboring i Lofoten enn å ville doble sauebeite, fordi sauen slepp ut metangass.

SPENNENDE DEBATT I REGI AV OSLO NEI TIL EU: EU- og EØS-debatt i stortingsvalget

I anledning stortingsvalget høsten 2017 arrangerte Oslo Nei til EU og LO i Oslo åpent møte 22. februar på «Dattera til Hagen» på Grønland. Alle partiene var invitert til debatt om EU og EØS foran stortingsvalget.

Fra partiene møtte Kari Elisabeth Kaski (SV), Ola Elvestuen (V), Aisha Naz Bhatti (Sp), Christian Tybring-Gjedde (Frp), Heidi Nordby Lunde (H), Svein Roald Hansen (Ap), Markus Hansen (Rødt) og Shoaib Sultan (MDG). Eva Nordlund, kommentator i Nationen, ledet møtet i et fullstappet lokale med rundt 150 personer til stede.

Ola Elvestuen, Svein Roald Hansen og Heidi Nordby Lunde argumenterte for EU og EØS for å sikre adgang til det indre markedet, at EU er et freds- og solidaritetsprosjekt og at vi ikke må isolere oss. De mener at fordelene med EØS er store, og at hvis avtalen påvirker arbeidslivet negativt, kan vi bruke vetoretten og handlingsrommet.

AV LILL FANNY SÆTHER

lill.saether@neitileu.no

Kari Elisabeth Kaski, SV, fremhevet at tiden er inne for å ta initiativ til en samarbeids- og handelsavtale med EU.

– Hovedutfordringen i arbeidslivet er useriøse arbeidsgivere og et fragmentert og mindre organisert arbeidsliv. Venstresida, fagbevegelse og andre folkelige bevegelser må samarbeide i utforming av et mer sosialt rettferdig, bærekraftig og demokratisk europeisk samarbeid, sa Kaski.

Aisha Naz Bhatti, Senterpartiet, sa at partiet ønsker å si opp EØS-avtalen.

– Vi ønsker ikke et overnasjonalt organs innblanding i nasjonale anliggender. Beslutninger skal tas nær de som blir berørt, og det norske folk skal ha det siste ordet. EØS-avtalen svekker fagbevegelsen og arbeidstakernes rettigheter. Senterpartiet ønsker å inngå samarbeidsavtaler med EU som ivaretar lokale og nasjonale behov.

NEI TIL EUS VERVEKAMPANJE 2017:

– Vi skal verve minst 1000 r

Som i 2016 satser Nei til EU på en kompakt toukers **vervekampanje** de to siste ukene i april. Målsetningen for vervekampanjen er 1000 nye medlemmer.

Vervekampanjen 2016 var oppsummert som en stor suksess. Da verveukene var ute, var det vervet 399 nye medlemmer, og etter det fortsatte medlemmene å trille inn. Over tusen nye medlemmer kom inn i løpet av en svært hektisk vår.

– Landsmøtet i Nei til EU vedtok at det skal gjennomføres en vervekampanje eller verveaksjon i uke 16 og 17, altså perioden 17.–30. april, sier Trude Koksvik Nilsen, fagansvarlig for organisasjon.

Hovedfokus på verving

Det politiske hovedtemaet for kampanjen i 2016 var TiSA, og det ble utarbeidet en digital infopakke til fylkeslag og kontaktpersoner i aktive lokallag.

– Vi har ikke satt et spesielt politisk tema for årets kampanje, da det er ønskelig at vervemateriellet kan videreføres og brukes etter kampanjeukene. Det er også slik at erfaringen fra 2016

tilsier at det er vanskelig å kombinere det å selge inn en politisk sak med verving av nye medlemmer. Hvis fokuset i kampanjen er «Bli medlem, Nei til EU trenger deg!» er det sannsynlig at dette skaffer flere medlemmer enn hvis fokuset er et politisk tema, sier Koksvik Nilsen.

– Det kan også åpne for at den som verver kan velge å fokusere på den saken vedkommende føler seg mest trygg på å snakke om.

Minst to tiltak i hvert fylke

Alle fylker oppfordres til å gjennomføre minst to tiltak i løpet av de to aksjonsukene. Type tiltak bestemmes i hvert enkelt fylke ut fra lokale forutsetninger og økonomi.

– Beste fylke vil bli gjort stas på under rådmøtet i november, basert på prosentvis økning av medlemstall i løpet av verveaksjonsukene, sier hun.

– Det vil bli laget en kampanjeside på www.neitileu.no, der det vil bli lagt

Bli medlem

■ Å bli medlem er enkelt: send en sms med NEITILEU + navn, adresse og e-postadresse til 2090. Medlemskapet koster 200 kr første året, og trekkes over mobilfakturaen. Du kan også melde deg inn via nettsiden eller ved å sende en e-post til medlem@neitileu.no

AV KARL-SVERRE HOLDAL

karl-sverre.holdal@neitileu.no

ut aktuelt materiale, og alle fylkeslag vil bli tilbudt bilder og annet innhold til både egne hjemmesider og egne sider på Facebook, slik at kampanjen får en samlet grafisk profil utad.

– Vi ønsker å ha fokus på verving via sms og kontant betaling, for å sikre at vi faktisk får vervet medlemmene der og da. Videre vil det bli iverksatt en vervekampanje på den sentrale Facebooksiden, og banneret på den sentrale Facebooksiden byttes ut med et spesialbanner så lenge kampanjen varer.

Nytt vervemateriell

Nei til EU har allerede vervevisittkort og verveblokker, men dersom det blir for lite av dette, så vil det bli trykt opp mer.

– Vi lager også en ny generell verveløpeseddel som fylkene kan bestille. Sentralt tar trykkekostnadene. Det vil bli utarbeidet en argumentliste som kort tar for seg hvorfor man bør bli medlem av Nei til EU.

– Og fylker får tilbud om å lage egne, lokale vervegiroer for full distribusjon i sine kommuner.

– Husk også å søke redaksjonelle oppslag i lokal- og regionaviser. Vi vil lage et par standard leserinnlegg som

1. Kathrine Kleveland og Hilde Loftesnes Nylén, generalsekretær i Nei til EU, delte ut verveløpesedler i 1. maitoget i Oslo i 2016. FOTO: KRISTIN BRENNÅ

2. Daværende Nei til EU-nestleder Gina Barstad (t.h.) og daværende fylkesleder i Hordaland, Hildur Straume, gjennomførte generalprøve på vervekampanjen i 2016 for Standpunkt, men klarte å samle underskrifter til Ut av EØS-kampanjen. FOTO: GABRIEL STEINSBEKK.

3. Asbjørn Geithus fra Gloppen Nei til EU i ivrig vervesamtale med en kunde på butikken. FOTO: SINDRE HUMBERSET

nye medlemmer

kan benyttes lokalt. I tillegg vil vi utarbeide standardforedrag for de fylkene som ønsker å arrangere åpne møter med ulike temaer i forbindelse med kampanjen.

Vervesuksess i 2016

Av de 399 nye medlemmene som kom inn i verveukene i 2016, ble 295 vervet ved hjelp av telefonverving. 38 ble vervet på stand, på gata eller ved annen direkte kontakt. Resten av vervingene kom inn gjennom nettsideskjema, sms og liknende.

– Fylkene kan ta mesteparten av æren for telefonverving og standverving. SMS og nettsideskjema sender de nye medlemmene inn selv, og de genereres ofte av Facebook- og andre nettkampanjer fra sentralt, sa daværende medlemskonsulent Tale Marte Dæhlen.

Vervekampanjen var et fellesprosjekt for hele organisasjonen, men Nei til EU-leder Kathrine Kleveland måtte jo også bidra. Hun vervet 14 nye medlemmer, og hun gir seg ikke der.

– Jeg liker å verve jeg, og jeg vil jo gjerne ha med flere på laget!

Nei til EU-leder Kathrine Kleveland har vervet på møter, vervet via Facebook-siden sin, vervet i 1. maitoget,

men de fleste har hun fått ved å ta telefonen fatt og ringe.

Vervet 25 nye til Nei til EU!

Verveaksjonen i 2016 fikk en knallstart da Toril Mongstad vervet 25 nye medlemmer til organisasjonen. Toril Mongstad er nestleder i Hordaland Nei til EU og brenner for verving og organisasjonsbygging. Hun har ikke noen spesielle vervetriks, men får svært gode resultat ved å drive helt vanlig vervearbeid.

– Jeg liker å snakke med folk og jeg ringer gjerne. Kanskje er det mulig å høre at jeg liker dette med verving, fortalte hun.

– Jeg er rimelig kortfattet og går nesten rett på sak. Jeg godtar et nei og takker for samtalen uansett, sa hun.

– Når jeg får ja, blir jeg hoppende glad, og det formidler jeg til den jeg snakker med. Jeg ringer opp igjen til dem jeg ikke når i første omgang. Det vil si at jeg ikke gir meg så lett. Men jeg maser ikke på folk. Og jeg tar meg gjerne tid til en diskusjon om noen ønsker det.

– Kort fortalt: Jeg liker dette arbeidet fordi vi trenger medlemmer og fordi jeg tror på saka vår.

BESTILL JUBILEUMSBOKA!

Dag Seierstad: **Folket sa nei** Norsk EU-motstand frå 1961 til i dag

«50 års vellykket EU-motstand pakket sammen til et praktverk. En politisk minnebok for folk som er interessert i politikk og historie.»

Stein Aabø i Dagbladet 25. november 2014

«Med Folket sa nei har Seierstad vært med på å mure en del av framtidens historiske fundament og det kommer vel med.»

Bjarte Botnen i Vårt Land 29. desember 2014

«Boka gir et bredt og innsiktsfullt bilde på hva som gjorde det mulig å tilføre en samfunnselite et nederlag også i 1994.»

Leder i Gudbrandsdølen Dagingen 28. november 2014

Send e-post til bestilling@neitileu.no

Ny, enda lavere pris! Kun **149,-** (pluss porto)

Arbeidslivet møter EØS-avtalen

De-Facto lanserer sin helt nye utredning og pamflett.

Trondheim: Mandag 24.4.2017 12.00–16.00 i Nova konferansesenter, Folkets hus, Cicignons plass. 4. etasje. Arrangører: LO i Trondheim, Nei til EU i Sør-Trøndelag

Oslo: Tirsdag 25. april 10.00–15.00 i LO i Oslos møterom i Møllergata 4, 9. etasje. Arrangører: LO i Oslo, Faglig utvalg i Nei til EU

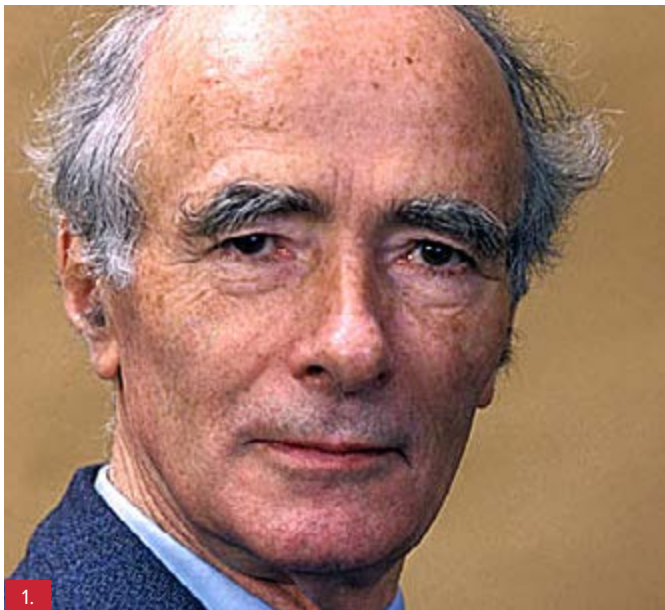
Idar Helle snakker om Holship-dommen, verftsdommen, ILO 94, utvikling av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet og hvordan bemanningsbransjen undergraver arbeidslivet.

Roar Eilertsen snakker om kabotasje, ferjesaka, jernbanepakke 4 og helikoptersaken.

Konferansen er gratis. Lett bevertning.

Påmelding til post@loitrondheim.no eller tekstmelding til 91102807

1.

Vi går [...] inn for fortsatt sterk innsats for europeisk samling. Norge må opprettholde søknaden om medlemskap i EEC

ARBEIDERPARTIETS PROGRAM

Vedtatt i 1969

Norge må [...] søke aktiv deltakelse i den europeiske integrasjonsprosessen. Norge må ha en nær tilknytning til EFs indre marked

ARBEIDERPARTIETS PROGRAM

Vedtatt i 1990

2.

EU på is (?)

Mye tyder på at **Arbeiderpartiet** for første gang på lenge legger EU-medlemskap på is. En gjennomgang av partiprogram fra 1969 til 2017 gjør at man kan skjønne Europabevegelsens fortvilelse ...

Reaksjonene har ikke latt vente på seg etter at Arbeiderpartiets sentralstyre i sitt forslag til partiprogram har gått inn for å endre partiets europapolitikk. Dersom forslaget til Arbeiderpartiets partiprogram for 2017–2021 blir vedtatt, innebærer det i realiteten en ny linje i EU-spørsmålet. Aftenposten meldte 6. februar i år at «I gjeldende partiprogram slår Ap fast at 'medlemskap i EU ville være en fordel for Norge'. I utkast til nytt program er setningen strøket».

Ikke overraskende var Europabevegelsen mildt sagt avmålt i sin reaksjon: «Det er vanskelig å forstå Arbeiderpartiets syn på EU i programforslaget som nå ligger på bordet». Leder Jan Erik Grindheim mente «partiet må ha mot til å ha en prinsipiell holdning til verdien av norsk EU-medlemskap» og spurte «Hvor er det blitt av solidariteten og forståelsen av at vi er i et skjebnefellesskap med resten av Euro-

pa?»). Han anklager nå Arbeiderpartiet for at det «trekker Norge enda mer inn i en nasjonal forståelsesramme».

Jonas Gahr Støre forklarte til Aftenposten forslaget slik: «Formuleringen om vår holdning til samarbeid i Europa i partiprogrammet er godt tilpasset vår tid». Han la til at partiet «er tilhengere av sterkt politisk samarbeid i Europa og har ved to tidligere anledninger anbefalt ja til medlemskap i EU. Men medlemskap i EU er ikke en aktuell problemstilling i dag». En pragmatisk og lidenskapsløs tilnærming.

Historisk sus

Gjennom historien har Arbeiderpartiet være en ledende kraft på norsk jaside, og nyorienteringen er derfor av stor viktighet. Undertegnede har vært medlem i partiet siden 1987 og har fulgt partiets EU-politikk forholdsvis nært, både gjennom mange år i AUF og partiet, og ikke minst som organisasjonssekretær i kamporganisasjonen Sosialde-

mokrater mot EU (1993–94). Derfor har jeg gått tilbake i enkelte partiprogram for å se hvordan programformuleringene om europeisk samarbeid har vært.

Programmet som ble vedtatt på Arbeiderpartiets landsmøte i mai 1969 for perioden 1970–1973 lå til grunn for den første folkeavstemningen om EEC/EF: «Arbeiderpartiet mener at samling av Europa er av sentral betydning både for vårt land og utviklingen i verden som helhet. Vi går derfor inn for fortsatt sterk innsats for europeisk samling. Norge må opprettholde søknaden om medlemskap i EEC.»

I folkeavstemningen i september 1972 fikk Arbeiderpartiet en på snuten: Nei-sida vant med 53,5 % av stemmene. Det påfølgende landsmøtet tok inn over seg nederlaget og vedtok i arbeidsprogrammet for perioden 1974–1977: «Når det gjelder forholdet til De Europeiske Fellesskap, vil Arbeiderpartiet legge til grunn resultatet av folkeavstemningen. Ut fra dette må forholdet til EF baseres på en handelsavtale.»

Etter hvert utover 1970- og 80-tallet blir partiprogrammets formuleringer om Europa mer og mer vage, fram til slutten av 1980-tallet da EF-spørsmålet igjen blir aktualisert. I lys av dette blir formuleringene i partiprogrammet fra 1990 nokså interessante:

«I vår egen verdensdel er det klare tendenser til økt samarbeid og kontakt mellom landene. Sterkest gjør dette seg gjeldende innenfor EF [...]. Norge må

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@neitileu.no

Arbeiderpartiet mener at Norge må ha handlefrihet i forhold til mulige endringer i tilknytningsform. Det betyr at en ny søknadsprosess kan startes opp i neste stortingsperiode

ARBEIDERPARTIETS PROGRAM

Vedtatt i 2000

støtte opp under en slik utvikling og søke aktiv deltakelse i den europeiske integrasjonsprosessen. Norge må ha en nær tilknytning til EFs indre marked.»

Arbeiderpartiets program i 1993 konkluderte med å si ja til norsk EU-medlemskap i en votering som delte partiet. I folkeavstemningen 1994 vant neisida nok en gang. Som på 1970-tallet var de første partiprogrammene etter nei-seieren i 1994 opptatt av å respektere folkets avgjørelse, men etter hvert økte lysten på ny diskusjon og kanskje en ny folkeavstemning.

2001–2005: Langt og positivt

I programmet for 2001–2005, vedtatt på landsmøtet 12. november 2000, er omtalen av EU lang og positiv. Partiprogrammet åpner for omkamp om EU: «Arbeiderpartiet mener at Norge må ha handlefrihet i forhold til mulige endringer i tilknytningsform. Det betyr at en ny søknadsprosess kan startes opp i neste stortingsperiode, med sikte på en søknad tidligst i 2005–2006.»

Ved årtusenskiftet var det reell sjanse for en tredje folkeavstemning: «En [...] ny medlemskapsøknad forutsetter at det har skjedd vesentlige endringer i det norske folks holdning til spørsmålet. Dersom det blir aktuelt å endre Norges forhold til EU, vil Arbeiderpartiet etter grundig debatt i partiorganisasjonen behandle saken på et landsmøte, og eventuelt tilrå at det avholdes ny folkeavstemning.»

1. Trygve Bratteli, leder i Arbeiderpartiet 1965–1975. FOTO: REGJERINGEN.NO

2. Gro Harlem Brundtland, leder i Arbeiderpartiet 1981–1992. FOTO: WORLD ECONOMIC FORUM

3. Thorbjørn Jagland, leder i Arbeiderpartiet 1992–2002. FOTO: EU

4. Jonas Gahr Støre, leder i Arbeiderpartiet fra 2014. FOTO: ARBEIDERPARTIET

Dersom et medlemskaps spørsmål skulle bli aktuelt, skal det være gjenstand for ny landsmøtebehandling i Arbeiderpartiet.

FORSLAG TIL ARBEIDERPARTIETS PROGRAM

Behandles på landsmøtet i 2017

2005: Tyrkia inn i EU?

På landsmøtet 10. april 2005 vedtok partiet programmet «Ny solidaritet», der troen på EU fremdeles er nokså tydelig, og «Tyrkia-argumentet» gjør seg gjeldende: «Et eventuelt tyrkisk EU-medlemskap kan medføre en ny, stor endring i Europa. Et så tett og omfattende samarbeid mellom et stort, muslimsk land og et stort antall land med kristen kulturbakgrunn, vil kunne være et viktig brobyggende bidrag til fred, stabilitet og demokrati i regionen, samt dialog mellom kulturer og religioner.»

Programmet slo fast at «EØS-avtalen har vært positiv og viktig for Norge». Deretter kommer det man kan kalle prosessformuleringene: «Det norske folk har ved to folkeavstemninger sagt nei til norsk EU-medlemskap. Arbeiderpartiet har begge ganger anbefalt at det beste for Norge er å bli medlem i EU. [...] Dette er fortsatt Arbeiderpartiets syn. [...] Arbeiderpartiet mener Norge må ha handlefrihet når det gjelder en eventuell medlemskapsøknad i neste stortingsperiode. En forutsetning for en slik ny søknad er en stabil tilslutning i folket».

I partiprogrammet fra 2009 var formuleringene nokså like: «Arbeiderpartiet mener Norge må ha handlefrihet når det gjelder en eventuell medlemskapsøknad i neste stortingsperiode. En forutsetning for en slik ny søknad må være en stabil tilslutning i folket.»

Inneværende periode

I Arbeiderpartiets program vedtatt i 2013 heter det: «Arbeiderpartiet har ikke endret syn på at medlemskap i EU ville være en fordel for Norge. [...] Vi mener at Norge må ha handlefrihet til å vurdere om det igjen skal søkes medlemskap i EU, basert på en stabil tilslutning i folket. Et slikt spørsmål skal være gjenstand for ny landsmøtebehandling i Arbeiderpartiet. Vi mener at en eventuell medlemsøknad bør behandles på samme måte som tidligere, og vil respektere utfallet av en folkeavstemning.»

Man kan forstå at Europabevegelsen ikke er fornøyd med de temmelig nøkterne EU-formuleringene i forslaget til partiprogram for 2017–2021:

«Arbeiderpartiet er tilhenger av et sterkt politisk samarbeid i Europa. Ved to tidligere folkeavstemninger har vi derfor anbefalt å si ja til norsk medlemskap. Samtidig er det hos oss rom for ulike syn i EU-spørsmålet. Dersom et medlemskaps spørsmål skulle bli aktuelt, skal det være gjenstand for ny landsmøtebehandling i Arbeiderpartiet.»

Det vil vise seg på landsmøtet i april om Europabevegelsens leder lykkes i sin oppfordring: «Jeg håper alle europeerne i Ap gjør sitt ytterste for at det endelige programmet tydeliggjør partiets syn på EU som politisk aktør.» Jeg tror partiledelsen får gjennomslag – den pleier å få det i europaspørsmål.

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktuelt/aktiviteter

April

1.4. Lillehammer: Årsmøte i Oppland Nei til EU på Lillehammer hotell.

1.4. Arendal: Fylkesårsmøte i Aust-Agder Nei til EU. Nestleder i Nei til EU, Olaf Gjedrem, innleder.

5.4. Bergen: Bergen Nei til EU avholder årsmøte i møterommet «Fyllingsdalen», Kaigaten 4 i Bergen.

5.4. Kristiansand: Årsmøte i Vest-Agder Nei til EU avholdes på «Arkivet» i Kristiansand. Nestleder i Nei til EU, Olaf Gjedrem, deltar og vil innlede om aktuelle saker.

22.4. Tromsø: Tromsø Nei til EU arrangerer årsmøte og ope møte om «Nasjonenes Europa og Brexit» i Fagforbundets lokaler.

24.4. Trondheim: «Arbeidslivet møter EØS-avtalen». De Facto lanserer utredning og pamflett. Med Idar Helle og Roar Eilertsen. Konferansen er gratis. Arrangører: LO i Trondheim, Nei til EU i Sør-Trøndelag.

25.4. Oslo: Tilsvarende møte som i Trondheim i LO i Oslos møterom i Møllergata 4. Arr.: LO i Oslo, Faglig utvalg i Nei til EU

Mai

1.5. Hele landet: Nei til EU deltar på 1. mai-arrangement over hele landet med paroler mot EØS-avtalens konsekvenser for arbeidslivet. Bli med du også!

1.5. Trondheim: Nei til EUs 1. mai-frokost i Trondheim. Frokost, appeller og litt kultur. 1. mai-demonstrasjon fra Katedralskolen.

20.5. Tromsø: Troms Nei til EU arrangerer åpent møte med Kathrine Kleveland om EU og EØS i valgkampen.

November

18.11. Oslo: Rådsmøte i Nei til EU.

Lite påvirket av EØS. Når Storbritannia går ut av EU, ramler unionen ut av lista over de største kundene for norsk leverandørindustri.

FOTO: WESTCON ØLEN

NORGES STØRSTE INDUSTRI HANDLER MEST MED STORBRITANNIA:

Leverandørindustrien er lite EØS-avhengig

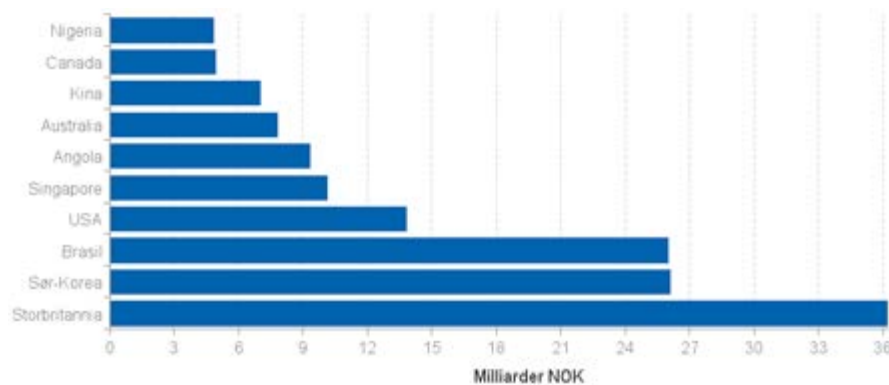
AV ARNE BYRKJEFLOT

arne.byrkjeflot@neitileu.no

Brexit gjør Norges største industri uavhengig av EU. Ingen EU-land vil være blant de **ti viktigste markedene** for norsk leverandørindustri.

Den oljebaserte leverandørindustrien er Norges største. De har 160 000 ansatte, en årlig omsetning på 470 milliarder kroner, og 180 milliarder er eksport til andre land enn Norge.

De andre store norske eksportnæringene i Norge, sjømat og prosessindustri leverer varer. Det er få som tror at vareeksporten vil møte økt toll eller andre hindringer om Norge melder seg ut av EØS-avtalen. Da det anerkjente norske konsultantselskapet Menon analyserte virkningen på norsk eksport ved å bytte ut EØS-avtalen med en handelsavtale, var det nettopp leverandørindustrien de var mest bekymret for.

Største markeder. Internasjonal omsetning for norsk leverandørindustri i 2015, ti største land. KILDE: RYSTAD ENERGY/NORSKPETROLEUM.NO

Rapporten sa om maritim- og offshore leverandørindustri at «Denne industrien er kunnskapsintensiv og ofte verkstedsbasert der produktene er representert ved større systemer, unike løsninger, store investeringskostnader og globalisert verdikjeder. Næringen er avhengig av fri flyt av varer, men også fri flyt av tjenester og arbeidskraft ettersom denne typen produkter krever mye modifikasjon, installasjon og bedriftssamarbeid. Næringen har i begrenset grad behov for IPR-beskyttelse

[immaterielle rettigheter som beskyttelse av oppfinnelser, forretningshemmeligheter og andre innovasjoner. Red. anm.] ettersom produktene ofte er unike.»

Etter brexit er det ikke lenger noen grunn til denne bekymringen. Rett og slett fordi det, utenom Storbritannia, ikke er til EU eksporten skjer:

Ingen EU-land er blant de ti største markeder for norsk leverandørindustri når Storbritannia forlater EU.

Vil foreslå endringer i Nei til EU. Christian Torseth frå Nordland presenterte arbeidet i strukturkomiteen, som skal foreslå eventuelle endringer i korleis Nei til EU arbeider og er bygd opp. FOTO: SINDRE HUMBERSET

ORGANISASJONSFORNYING OG NY STRUKTUR I NEI TIL EU:

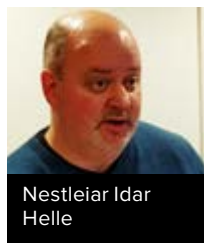
Riggjar Nei til EU for framtida

I februar vart fylkesleiarane presentert for ny **struktur i staben** og strukturkomiteen, som skal foreslå eventuelle endringer i heile organisasjonen.

I 2016 har generalsekretær Hilde Loftesnes Nylén, i samarbeid med dei tilsette, gjennomført ei omstilling i det sentrale sekretariatet. I januar vart den nye strukturen sett i drift og på samlinga i Oslo vart fylkesleiarane presentert for dei nye organisasjonsrådgevarane som skal bistå dei. Alle organisasjonsrådgevarane har lang fartstid i staben, men har no fått nye oppgåver.

– Det er viktig at vi no fokuserer på organisasjonen. Korleis skal vi sikre utadretta arbeid lokalt og i fylka? Og vi må kartlegge fylka sine behov for støtte, samt sikre at fylka har gode rutinar for sitt arbeid, sa generalsekretæren.

Omstillinga har også frigjort ressursar til å hjelpe fylka med å vere aktive på sosiale media. Det er i dag stor variasjon på kor aktive fylka er på sosiale media, men her kan det bli positiv utvikling for alle fylke.

Nestleiar Idar Helle

Granskar organisasjonsmodellen

Landsmøtet i 2016 bestilte ein gjenomgang av heile organisasjonen og ei vurdering av moglege endringar for å få ein meir effektiv organisasjonsstruktur. Christian Torseth er leiar i Nordland Nei til EU og sit i det sentrale styret i Nei til EU. På fylkesleiarssamlinga presenterte han strukturkomiteens sitt arbeid.

– Vi vil lytte til alle innspel vi får inn. Vi vil spørje kva det er som gjer at folk vil halde fram, og ikkje vil halde fram, i Nei til EU. Vi vil sjå på strukturen med fylkeslag og lokallag, og eventuelle andre måtar å organisere oss på, sa Christian Torseth.

LO-kongress og stortingsvalet

Våren 2017 blir EØS-avtalen 25 år, og det skal Nei til EU markere ved å lage EØS-meldinga «25 år er nok». Meldinga er tenkt å bli på omlag 50 sider, med vekt på EØS og arbeidslivet. Nestleiar Idar Helle sit i styringsgruppa for EØS-meldinga og han presenterte prosjektet.

– Vi kan få eit sluttoppgjer om EØS i løpet av ikkje så veldig mange år, sa han.

– Det som kjem i staden kan bli eit nytt og suverenitetsbasert system. Andre viktige hendingar for EØS-debatten i 2017 vil vere LO-kongressen og stortingsvalet.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Kari Gjems gjenvalgt i Hedmark

■ Kari Gjems ble på årsmøtet i mars gjenvalgt som leder i Hedmark Nei til EU.

Solberg velger Nato framfor EU

■ Erna Solberg advarer EU mot å bygge opp konkurert til NATO.

– Hvis EU utvikler seg til et føderalistisk standpunkt, kan det hende Høyre endrer ønsket om medlemskap, sa statsminister Erna Solberg til ABC Nyheter 11. mars. – På sikkerhet mener vi at NATO er viktigst, og at EU ikke må dublere kapasiteter så mye, fortsetter Erna Solberg.

Landsmøtet opprettholder i partiprogrammet at Norge skal slutte seg til EU – et EU som selv sier unionen er i en eksistensiell krise.

Forslag om fergeregister gir sosial dumping

■ Mange hundre norske sjøfolk står i fare for å miste jobben når regjeringen foreslår å endre forskriften om fartsområdebegrensningen for passasjerskip registrert i Norsk internasjonalt skipsregister (NIS). Det betyr at ferger til både Tyskland og Danmark i stedet kan hyre inn billigere utenlandsk arbeidskraft.

ESA mener at forbudet mot registrering i NIS av skip i slik fart, er i strid med bestemmelsen om fri flyt av tjenester i EU/EØS. Dette er enda et eksempel på at EØS-avtalen og ESA trumfer norske bestemmelser og påvirker norske lønns- og arbeidsvilkår negativt.

Fylkeslaget vedtok uttalelsen «Et nei til EU er et ja til et bedre Europa og en bedre verden!». Hedmark Nei til EU mener at EU-systemet ikke er egnet til å løse dagens og framtidens utfordringer, verken for innbyggerne i EU-landene, eller til å fremme internasjonal solidaritet. Et Norge utenfor EU skal være en klar og tydelig stemme for internasjonal solidaritet.

«Hedmark Nei til EU ønsker å fokusere på internasjonal solidaritet. Vi ser at mange land i EU har enorme problemer som følge av sitt EU-medlemskap og den økonomiske politikken som føres gjennom EU», heter det i uttalelsen.

Ole Roger Dyrkorn vald til leiar i Telemark

■ Årsmøtet i Telemark Nei til EU i mars valde Ole Roger Dyrkorn til ny leiar. Fylkeslaget vedtok fråsegna «EØS-avtala bind Noreg for mykje til EU!» Dei meiner at «Noreg må ta standpunkt til EØS-avtala. Storbritannia er heller ikkje interessert i denne avtala. EØS-avtala fører oss så nær EU at den norske sjølvrådetretten i røynda ikkje er til stades på mange viktige samfunnsområde, ut frå erfaringar med alle EU-direktiv som er implementert i det norske samfunnet».

Meningsmåling: Sør-trønderne vil heller ha en handels avtale med EU enn EØS-avtale:

Vi er utro EØS-tilhengere

HALVHERJETA: Et stort flertall nordmenn støtter EØS-avtalen, men står det mellom EØS og en handelsavtale, ville flertallet droppet EØS på flekken.

EØS
Av jevnt likevekt
 Mens 58 prosent nordmenn er tilhengere av EØS-avtalen, er støttet til EØS-avtalen tilsvarende sterk i befolkningen. De fleste på spørsmål om EØS-avtalen er tilhengere av EØS-avtalen, mens 29 prosent ville stemt mot.

– Avtalen er god
 Frank Bakke-Jensen startet i jobben som europeiskminister i 2014. Han mener en deal er bedre enn ingen deal. Bakke-Jensen er tilhengere av EØS-avtalen.
 – Hvis spørst du om et alternativ til EØS-avtalen er det godt for et samarbeid?
 Det kommer an på om vi ikke har jobbet nok med å forberede oss på EØS-avtalen. Vi har ikke sett det slik i sammenheng med innføringen til EØS-området. Mange lander ikke over at vi har EØS-avtalen for at man kan møte på. Det over grensen eller på en trygg måte over EØS-avtalen.
 – Kan ikke annet være det normale, og gode er alle de som er medlemmer av EØS-området?
 Nei, jeg tror vi har

NEI TIL EU DER DU BOR:

I første rekke mot EØS-avtalen

Sør-Trøndelag Nei til EU har i mange år vært i første rekke i kampen mot EØS. En egen meningsmåling har vist at sørtrønderne heller vil ha handelsavtale enn EØS-avtalen.

Meningsmålingen som ble utført for Sør-Trøndelag Nei til EU, viste at dersom valget står mellom handelsavtale eller EØS, vil et klart flertall droppet EØS-avtalen.

Fylkeslaget er også en bærebjelke i Nei til EUs utdanningsutvalg og fast bidragsyter til den årlige Trondheims-konferansen for fagbevegelsen.

Trønderne vil ha handelsavtale
 Meningsmålingen ble utført av Sentio i desember, og på selveste julaften ble Marit Sandtrø, leder av Sør-Trøndelag Nei til EU, intervjuet over to sider i Klassekampen. 38 prosent av trønderne svarer at de ville stemt for en handelsavtale framfor EØS-avtalen, mens

kun 24 prosent ville foretrukket EØS. – Dette er som forventet, sa Marit Sandtrø til Klassekampen. Hun mener støtten til EØS er bygd på falske premisser.

Mens 70 prosent nordmenn er motstandere av EU-medlemskap, er støtten til EØS-avtalen tilsynelatende sterk i befolkningen. Men den folkelige støtten til EØS forsvinner som dugg for sola når folk får velge mellom EØS og et annet alternativ.

– Folk ønsker ikke EØS. Grunnen til at man har et flertall for EØS-avtalen er skremselspropagandaen om at EU vil stenge oss ute, og at vi ikke vil få solgt varene våre. Det stemmer ikke. Deler av handelen er sikret gjennom WTO-avtaler, og Norge og EU har gjensidig interesse av å bli enige på andre områder, sa Sandtrø til avisen.

Stor forskjell med nytt alternativ
 Den nasjonale undersøkelsen som Sentio gjennomførte i november stilte spørsmålet «Dersom det skulle være folkeavstemning om EØS-avtalen i morgen, ville du da stemt ja eller nei?» På det spørsmålet svarte et klart fler-

AV SINDRE HUMBERSET
 sindre.humberset@neitileu.no

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

Tove Bøygard. Artisten med den flotte stemmen og det store hjertet overrasket og rørte hele konferansen på #NEI2017 med en ny NEI-sang da hun underholdt. Vi takker!!

Stikk i sida

EU markerer sekstiårsdagen sin denne våren. 25. mars er det seksti år siden Romatraktaten ble underskrevet. Vi ser et EU som blant annet sliter med euroen, flyktningkatastrofe og brexit. Vi gir EU et stikk i sida for å ikke lytte til folket som blir rammet av krisene EU har bidratt til å skape. Har EU intet lært etter seksti år?

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberset

Layout:
Sindre Humberset

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Natalie Hansen og Dag Seierstad.

Korrektur:
Kjell Arnestad

Opplag: 26 000

Redaksjonen avsluttet:
23.3.2017.

Trykkansvarlig:
Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk:

Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bli medlem

Medlemskap i Nei til EU koster 200 kr første året og kan innbetales til konto 8101 05 60195

Post- og adresse:
Schweiggaards gate
34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss:
standpunkt@neitileu.no
Telefon:
22 17 90 20

Nei til EUs aktivitet.

Før det offisielle programmet starter har Nei til EU-fylkeslaget et eget faglig formøte, og de står på stand gjennom hele konferansen. Årets formøte var svært godt besøkt, og de 160 deltakerne fikk høre Boye Ullmann, leder i faglig utvalg i Nei til EU, som holdt en kort innledning om utfordringene EØS-avtalen representerer for arbeidslivet.

Deretter holdt de fire lederne fra forbundene som har sagt nei til EØS, innledninger med emnet EØS på LO-kongressen: Jan Olav Andersen, EL og IT, Lars Johnsen, Transportarbeiderforbundet, Mimmi Kvisvik, FO, og Rolf Ringdal, Lokomotivmannsforbundet.

Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU og Kelvin Hopkins, parlamentariker fra Labour og LabourLeave innledet om EU og Storbritannia etter Brexit og hva dette betyr for Norge og for vårt samarbeid med Storbritannia.

EUs utdanningspolitikk

Hvordan EU og EØS virker inn på norsk utdanningspolitikk var tema på en godt besøkt konferanse i Trondheim

1. Faksimile fra Klassekampen 24. desember 2016.
2. Medlemmer av Nei til EUs utdanningsutvalg med den ferske utgaven av skriftserien Vett: Agneta Amundsson, Cecilie Haugen, Elise Farstad Djupe-dal, Arne Fjelnseth, Svein Liland og Arne Byrkjeflot.
3. Jan Olav Andersen, leder EL og IT Forbundet, på Nei til EUs formøte til Trondheimskonferansen.
4. Delegasjonen fra Sør-Trøndelag på Nei til EUs landsmøte i 2016. Foran fra venstre: Ester K. Hasle, Ingrid Nielsen, Marit Sandtrø, Edvin Ellingsen og Jostein Berg. Bak fra venstre: Svein Liland, Ivar Hellesnes, Ole Magnus Klausen og Arne Byrkjeflot.

i regi av Nei til EUs utdanningsutvalg og Sør-Trøndelag Nei til EU, i samarbeid med Skolenes Landsforbund i Sør-Trøndelag, Utdanningsforbundet i Sør-Trøndelag og LO i Trondheim. Konferansen samlet over 60 deltakere og ble arrangert av Nei til EU.

De står også bak et nytt Vett-hefte med kritisk blick på utdanning som internasjonal handelsvarer, som ble lansert på konferansen.

– EU har en utdanningspolitikk styrt av økonomiske interesser, sa Agneta Amundsson i sin innledning om utdannings samarbeidet med EU og OECD.

– EU ønsker aktivt å bruke skolenes læreplaner og fag for å styrke den europeiske dimensjonen, påpekte Amundsson.

En annen viktig side ved EUs politikk er vektlegging av utdanning som virkemiddel for økt konkurransevne og økonomisk vekst. Amundsson trakk fram Lisboa-strategien, der målet er å gjøre EU til verdens mest konkurransedyktige og kunnskapsbaserte økonomi innen 2020.

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 ACER og energiunion

Regjeringen har nå foreslått en norsk tilknytning til EUs energibyrå ACER via overvåkingsorganet ESA i EØS-avtalen. Samtidig vil EU gi ACER økt overnasjonal myndighet i arbeidet med energiunionen.

[Opp fra 3. plass]

2 Brexit og EØS

Britene stemte for å forlate EU, og nå starter den formelle utmeldelsen. Det skaper en ny situasjon både for EU og EØS-avtalen. Storbritannia er det største eksportmarkedet for norske bedrifter. Mer enn noen gang trenger Norge en bred debatt om alternativene til EØS.

[Ned fra 1. plass]

3 Jernbaneløsning

EUs nye Jernbaneløsning pålegger anbudskonkurranse om togtrafikken. Regjeringen har allerede startet tilpasningen med sin jernbanereform. Godtar vi jernbaneløsningen i EØS, kan ikke en ny regjering omgjøre konkurranseutsettingen.

[Ned fra 2. plass]

4 Uro i EU

Misnøye med EU kommer til uttrykk i mange valg. Sekstiårs jubelanten EU ser med uro på flere nasjonale valg i 2017, med Frankrike og Tyskland som særlig viktig.

[Uendret]

5 Artikkel 19-forhandlinger i EØS

Vil regjeringen la EU øke eksporten av landbruksvarer til Norge, og slik undergrave grunnlaget for norsk matproduksjon? Forhandlingene pågår.

[Tilbake på listen]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 3-2017 er

1. juni 2017.

Nytt sentralstyre: Her er det nye sentralstyret i Ungdom mot EU.

FOTO: UMEU

LANDSMØTE I UNGDOM MOT EU:

Fokuserer på arbeidslivet

I februar hadde **Ungdom mot EU** landsmøte. Der valgte de ny generalsekretær, nytt sentralstyre og vedtok for første gang et helhetlig arbeidslivsprogram.

Syver Zachariassen ble gjenvalgt som leder, og Kaspar Tjeldflaat Steudel ble valgt til ny generalsekretær.

Det nye sentralstyret består av: Syver Glordencio Mendoza Zachariasen (leder), Kaspar Tjeldflaat Steudel (generalsekretær), Ole Kvasdheim (politisk nestleder), Natalie Hansen (organisatorisk nestleder), Dina Serine Owren, Eirik Fenstad Thorbjørnsen, Nora Skjelstad, Andreas Storeng og Linn Nesseemo.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Nytt arbeidslivsprogram

For første gang har Ungdom mot EU vedtatt et arbeidslivsprogram!

– Vi ønsker et organisert arbeidsliv med en sterk fagbevegelse – ikke EUs frie flyt, sier Syver Zachariassen.

– Da EØS-avtalen ble signert var, den ikke ment å gå inn i hvordan vi skal organisere vår arbeidslivspolitik. I senere tid er dette i stadig større grad blitt tilfellet, og flere opparbeidede rettigheter og ILO-konvensjoner må i dag vike for EUs krav om fri flyt. EUs frie flyt av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft skaper et mer brutalisert arbeidsliv, hvor arbeidere deles inn i et A- og et B-lag.

– Gjennom blant annet verftssaken og havnearbeidersaken, sammen med tjenstedirektivet, utstasjoningsdirektivt og vikarbyrådirektivet, har EØS vist seg som en stadig større trussel mot den norske modellen og de lønns- og arbeidsvilkårene som arbeiderbevegelsen har kjempet fram. Det er en utvikling vi må ta på alvor, sier Ungdom mot EU-lederen.